

Son

Yesu pi wel wiak kutömweri sèen wè krismaki 60 pöta ök won sèen Sonök Yesuu ngön ompyaö epèt retèng äa. Son pi Yesuu ru 12 pöröakaanëpök omèn pouröaan äa. Pim ngön pöt, omnarö Yesuun kön wi kosang wesak wewë kosangët öpenëak retèng äa. Pötaanök Yesuu ya mëna pöta ngönte naën, pim ök mëea pöta ngönte äa.

Pöt epël wia.

Yesu pi Anutuu Këmèt *1:1-18*

Son i yamëaupre Yesuu ru wetëerö *1:19-51*

Yesuu ya mënaut *2:1-12:5*

Yerusalem kak Yesuu naë oröaut *13:1-19:20*

Yesuu wal äak ëö pet elmëaut *20:1-21:25*

Këm Ngönte wëwëetaringtak omèn sak oröa

¹ Ngaan panëer kutömre yang won wiaan Këm Ngön pi wakaima. Këm Ngön pi Anuturing wakaima. Këm Ngön pi Anutu tapöp.

² Ngaan panëer pi Anuturing wë.

³ Piaripök ël epot pout ket ëauwaar. Omèn nant kan naöökëlaan naaröön. Won, Anutu puuk Këm Ngön piin maan omèn ël epot pout ket äa.

⁴ Pël äak pimënt wewë pepap pël saarëen pim wewë pötak omnarö piin kön wiipenëak ëwa elnia.

⁵ Ewa pepap pi ëwa elnieim wë. Pötaanök koutak ëwaat ngep naalmëëpan.

⁶ Omèn namp Anutuuk wes mëen oröa yapinte Son.

⁷ Pi ëwa pöta ngönte omnaröen ök maan ëwa pepapön kön wi kosang wasëpenëak oröa.

⁸ Son pi pöp ewa wonöp pi om ewa pepapë ngönte ök apënëak oröa.

⁹ Ewa pep kë pöp pi oröak yangerakë omën pourö ewa elnia, wë epop.

¹⁰ Anutu puuk Këm Ngön piin maan puuk yangerakë omënere omnant ket äaup pïtring wëenak pit piin ewat nasën wakaima.

¹¹ Pi pimtë yang songöntak oröak wëenak omnarö pit piin göntre kar naalmëen äa.

¹² Ën omën ngöntre kar elmëak piin kön wi kosang wesaurö tiar Yesuuk pimëen yaö niwasën wë Anutuu koröngre ru seim wë.

¹³ Tiar omnaröa yaaul Anutuu koröngre ru sak naön. Ëlre peparö pitëm kentöök ma könöök pël naën. Anutu puuk elniin pim koröngre ru seim wë.

¹⁴ Këm Ngön pi omën orö rëak tenim tekrak wëen ten pim ë rangiatön iteneimaut. Pi komre kolap elnieimeë ngön këet pëen ök niaimaup. Ten pim ë rangiat iteneimaö pöt Anutuuk pim ru kopëtap mena.

¹⁵ Son i yamëaup pi ru pöpë songönten war wesak ök mëak epël mëäa. “Omën epopön ne ngaan arën epël ök niiaut. ‘Omën nem ënëm yewais pöp puukëer kaöap. Ne naaröön wiaan pi wakaimaup.’”

¹⁶ Pi komre kolap pepap yak tiar pourö pim naëlaan komre kolap kësangën yaalniin nganngan weim wë.

¹⁷ Pöt tol ëenak? Anutuuk tiarimëen tektek ngönöt pëen Moses pim moresi mowiin nina. Pël äautak Yesu Kristo puuk komre kolap niwesak ngön këet tekeri wes nina.

18 Omën nampök Anutuun itnaangkentak pim Ruup pimtökëer Pepapring wëaup. Pötaanök Pepapë songönte war wesak tiarën ök yenia.

Son i yamëaupök war wesak mëä
(Matiu 3:1-12; Maak 1:1-8; Luk 3:1-18)

19 Yuta ngarangk Yerusalem kak wëaurö pit Anutuun kiri ar yaaö naröere Liwai ngönën omën narö Sonë naë wes mëen së epël pëlpël mëä. “Ni talëp?”

20 Pël maan Son pi ngep naën war wesak epël ök mëä. “Ne Yaö Mëëaup, Kristo won.”

21 Pël maan pit piin kaalak epël pëlpël mëä. “Ën ni Anutuu tektek ngön yaaö omnamp Elia ma?” Pël maan pi wonwon mëä. Pël maan pit kaalak epël pëlpël mëä. “Ma ni Anutuu tektek ngön yaaö omnamp tenim kor wakaima pöp ma?” Pël maan pi kaalak wonwon mëä.

22 Pël maan pit epël mëä. “Ën ni talëp? Tenim wes nimëauröen së ök menaan. Nim songönten ök nia. Nimitok nimtëen talëp yamëëaup?”

23 Pël maan Son puuk epël mëä.
 “Ne yang pultak wë ngön ëak epël yaaup.
 ‘Aköpëen kanö ngëseë.’

Ngaanëer Anutuu tektek ngön yaaö omnamp Aisaia pim tektek ngön ëa pöt nem naë kë jaarö.”

24 Pël maan omën wes mëauröa naëaan Parisi ngönën omën narö pit piin epël pëlpël mëä.

25 “Ni Kristo won, ma ni Elia won ma ni Anutuu tektek ngön yaaö omnamp tenim kor wakaima pöp won ëen pöt ni tol ëenak omnarö i yamëaup?”

26 Pël maan Son pi epël mëä. “Ne omnarö i yaaptaring yamëaup. Ën omën namp arim tekrak wëen itnaangkën wë.

27 Ne utpet epopök yok pangk pim ing korötepar wii nemowilngan.”

28 Yotan i pouuk Petani kak Son pim omnarö i mäa lup pötak ngön pöt oröa.

Yesu Anutuu Sëpsëp Ruup

29 Ëlpamök Son pi itna pöt Yesu yewaisën itenak epël mäea. “Iteneë. Ëngkop Anutuu Sëpsëp Ruup. Kiri ar yaaurö sëpsëp ruurö Anutuuk omnaröa ketöt won wasëpënëak pit kiri ar ë yaë ök tapël Anutuuk tiar omnaröa ketöt puuk won niwasëpënëak wes mëen oröaup.

30 Omën pipopönök ne ngaan epël niiaut. ‘Omën nem ënëm yewais pöp puukëer kaöap. Ne naaröön wiaan pi wakaimaup.’

31 Nemëntta piin köpëlöp. Pël äautak ar Israel omnarö piin ewat sënëak i yanimë.”

32-33 Pël niak Son pi epël yenia. “Neenta köpël wëenak Anutuu omnarö i momëëmëak neeaupök epël neeaut. ‘Ni omën namp i yemomëen Ngëëngk Pulö irë rangk ngentiak öpna puopök omnarö Ngëëngk Pulö momëëmpnaap.’ Pël neaan ne itaangkën Ngëëngk Pulö int ekëpë ök sak kutömweriaan irë pim rangk ngentiak wëa.

34 Ne pöten itenak war wes niamaan. Yaap, epop Anutuu Ruup.”

Yesuuk ru kong nent koira

35 Ëlpamök Son pim ru naarring wë

36 itaangkën Yesu kan yesën epël ök yenia. “Iteneë. Ëngkop Anutuu Sëpsëp Ruup.”

37 Pël niaan tenip kat wiak Yesuu ënëm saut.

38 Pël één Yesu kaip ti itaangkën tenip pim ënëm yesën itenak epël pëlpël yenia. “Arip oröp wë yewais?” Pël niaan tenip epël pëel mëëaut. “Rë yanuulaup, ni ka taltak wëaup?”

39 Pël maan Yesuuk tenipön epël yenia. “Arip wais iteneë.” Pël niaan tenip piiring së ka wëauten itenak kët taptak piiring wë ka uraut. Tenip wiap kan 4 kilok saut pötaanök.

40 Yokot Son pim ngönte kat wiak neering Yesuu ënëm sa pöpë yapinte Entru, Saimon Pita pim nangap.

41 Pi teëntom së pim nanëp Saimon koirak epël ök mëëa. “Tenip Anutuu Yaö Mëëaup Kristo koirak itenaut.”

42 Pël mëak Entruuk Saimon koirak Yesuu naë waisa. Pël één Yesuuk Saimon piin itenak epël mëëa. “Ni Saimon, Sonë ruup. Ne nim yapinte Sipas yeniak.” Yapin Sipas pötere Pita pötepar tiarim ngöntak kël.

Yesuuk Pilipre Nataniel koira

43 Ëlpamök Yesu pi Kalili yangerakë sëpënëak kön wia. Pël ëak itaangkën Pilip wëen epël ök mëëa. “Ni nem ruuröaring wë.”

44 Pilip pi Entruure Pita piarpim ka songönte Pesaita pörekaanëp.

45 Pilip pi së Nataniel koirak epël ök mëëa. “Ngaanëer Anutuuk ngön kosangöt Moses mangkën retëng ëëre tektek ngön yaauröa retëng ë pël äaut kat wieim pöp ten koiraut. Pöp Yesu Yosep pim ruup Nasaret kakaanëp.”

46 Pël maan Nataniel pi epël mëëa. “Omën ompyaup ke pëlëp Nasaret kakaan naarööpanpe.” Pël maan Pilipök epël mëëa. “Wais itaampëen.”

47 Pël mëak Pilip Nataniel koirak Yesu pim naë waisën itenak pim songönten epël yenia. “Omën yewais ëngköp pi yaap Israel omën yaapöp. Pi morököt wonöp.”

48 Pël yeniaan Nataniel pi Yesuun epël yema. “Ni tol ëak nem songönten ëwat wëen?” Pël maan Yesuuk epël yema. “Pilipök ngön neniaan wiaan ni kem songöntak wëen itenaut.”

49 Pël maan Nataniel kangiir epël mëëaut. “O rë yanuulaup. Ni Anutuu Ruup. Ni Israel omnaröa omën omp aköp.”

50 Maan Yesuuk kangiir epël ök yema. “Kem songöntak wëen nem itnak niiaö kot taptaan kön wi kosang yenewasën. Pötaanök ënëmak omën kaöat oröön itaampëet.”

51 Pël mëak Yesuuk kaalak rangk epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Ënëmak ar itaangkën kutömwer kan tëen Anutuu enselörö Omën Këëp nem naë isak yeiraan itaampunëet.”

2

Yesuuk maan i yaaptak wain i sa

1 Kët nentepar won sëen Kena kak Kalili yangerak omën namp öng mor mampënëak yaëen Yesu pim ëlëp omën pöpë kaatak wëa.

2 Pël ëen Yesure pim ruurö ten këere imën nënëak tenën yas niia.

3 Pël ëen së wë wain iit won sëen Yesu pim ëlëpök piin epël ök yema. “Pitëm wain iit kos sa.”

4 Pël maan Yesuuk epël yema. “Öng epop, ni nem ëëma pöten kön selap ëëngan. Nem songönte tekeri wasuma akunet naën.”

⁵ Pël maan ëlëpök inëënöröen epël ök yema. “Omën nant ëënëak niaan pöt ënëm elmëen.”

⁶ Yuta omnarö tenim ngönënta wieëaul kaömp nënëak pöt mor i yairaut. Pötaanök ka pötak yang kap 6 ëak wieëa. Kap nent peö ëaan pöt 20 ma 30 kalen i ke pël wiaapnaat.

⁷ Pël ëën Yesu pi inëënöröen epël ök mëëa. “Ar i kolak lë mëen peö ëëp.” Pël maan pit kolak wais mëak peö panë ë ulmëa.

⁸ Pël ëën Yesu pi epël ök mëëa. “Ar nant kap pötëaan lë mëak wak së këere imën ngarangkep meneë.” Pël maan pit kolak lë mëak wak së mangkën

⁹ i yaaptak wain i sa pöten kön nawiin ëa. Inëënörö i kolak së mena pörö pitökëer ewat wëa. Pël ëën ngarangkep pi omp öng koira pöpön ngön mëak epël mëëa.

¹⁰ “Omnaröa yaaul wain i ompyaut mangkën omën pourö nëmpënaatep tol ëënëak ompyaut om wiaan wain i pasit wet rëak ningkën nak kep ëak wëenak ënëmak wain i misëng wesaut ëlëëp ngep ëak wakaimaut wak yaën? Talëp pël yeëa?”

¹¹ Yesu pim retëng nentere nent ëëpna ngës rëak Kena Kalili yangerak pim weëre kosang pet elniipënëak retëng pipët ëën itenak ten pim ruurö weëre kosangö pim naë wia pël kön wi kosang wesaut.

¹² Ënëmak Yesuu ëltre nangre ruurö pël ëak ten Kapaneam kak së oröaut. Pörek së akun wali naön.

*Yesuuk ngönën tup kaöetak omnarö sum ëeim
wëën waö ë mëa
(Matiu 21:12-13; Maak 11:15-19; Luk 19:45-46)*

13 Anutuu mait elmäa akun ngëengkët temanöm yesën ten Yesuring Yerusalem kakë saut.

14 Pël äak pörek së Anutuu ngönën tup kaöetak ilëak Yesu pi itaangkën omnarö ka lup nentak wë pol purimakaöre sëpsëpre intre pörö sum ë ën monat ngawingawi ë pël ëeim wëa.

15 Pël ëën Yesu pi itenak wii köo nenges wak omënëre pol purimakaöre sëpsëp pörek wëaurö waö ë mëak mon ngawingawi yaauröa monat wak kömen moolëak urötta kaip ti yemoola.

16 Pël äak intörö wak ngawingawi ëeim wëauröen epël yema. “Piporö wak kama seë. Nem Pepapë tup ngëengk epët uröm kaatë ök wasngan.”

17 Pël yemaan pim ruurö ten ngönën pepeweri ngön epël retëng ëa pöten kön wiaut. “Ne nim kaat ompyaö wiaapnaataan weë yengenti.”

18 Yesu pit waö ë momëën ngönënë kaöaröak epël yema. “Nim ten waö yaalniin pöta songönte pet elniimëen retëng weë nent pet elniin itaampun.”

19 Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Ar tup epët tööl olaan pöt nook kaalak akun nentepar nent ök rëëmaat.”

20 Pël maan pit epël yema. “Akun selap pan krismaki 46 ke pël ök rëautep. Nuuk yok pangk akun nentepar nent kaalak ök ram ma?”

21 Yesu pim ngön mëëa pöt ngönën tupten nemaan, pimtë koröpöön yema.

22 Pël äautak wë ënëmak weletakaan wal ë moulmëa akun pötak pim ruurö ten pim ngaanëer ngön ök niia pöten kön wiaut. Pël äak ten ngönën pepeweri wieëa pötere Yesuu ök niia pöteparën kön wi kosang wesaut.

Yesu pi omën pouröa songönöt ewatëp

²³ Anutuu mait elmëa akun ngëngktak Yesu Yerusalem kak wëen omën selap pim retëng weëre kosangring yaaö pötön itenak piin kön wi kosang yemowas.

²⁴ Pël ëen Yesu pi pitëm songönten ewat wëa. Pötaanök pitëm piin kön wi kosang yemowas pöten yaap newasën yaë.

²⁵ Pël ëen nantön köpël naënëp yak omnaröak ök nemaan wiaan pimtok pitëm lupötë iten pet ira.

3

Yesu pi Nikotimasring ngöngön ëa

¹ Omën namp wëa yapinte Nikotimas, pi Parisi ngönën omën, Yuta omnaröa kaö namp.

² Pi röök nentak Yesuu naë së epël mëëa. “Rë yanuulaup, niin ten ewat wë. Anutuuk ni ten rë niulömëak wes nimëaup. Anutu omën nampë naë won wiaan yok pangk nim yaën epël retëng it ngolöp nent naëpan.”

³ Pël maan Yesuuk kangiir epël ök mëëa. “Ne yaap pan niamaan. Namp pi ngolöp wesak yawilën wëwë kosangtak öpna pöp Anutuuk wa ngaöök mëëpnaap. Pël naënëpök yok pangk naëpan.”

⁴ Pël maan Nikotimas pi epël mëëa. “Tol ëak omën namp pi kaö saupök ngolöp wesak wilëpën? Ma kot sak kaalak ëlëpë lupmeri ilaan ngolöp wesak wilëpën ma?”

⁵ Pël maan Yesuuk kangiir epël mëëa. “Yaap pan niamaan. Namp pi iitere Pulöök elmëen ngolöp wesak yawilën wëwë kosangtak naön ëëpna pöp Anutuuk wa ngaöök namëëpan.

6 Omën kepëtakaan wilëpna pöp omën möönre koröp pëen wak öpnaat. Ën Pulöök elmëen ngolöp wesak wilën wëwë kosangtak öpna pöp Pulöökë weëre kosang wak öpnaap.

7 Ni nem ngolöp wesak wilën wëwë kosangtak ön pël ök yeniak pötaan yaan sak eëngan.

8 Kentö pi pimtë yamöaul yamö. Pël ëak omnant pout ëtëp ë yesën nga ngönpel pëen kat yawiin. Ën songönte tarëkaan oröak yewais ma tarëk së pet yair pöt ni köpël wëen. Omën Pulöök elmëen ngolöp wesak wilën wëwë kosangtak öpnaarö pit tapël eëpnaarö. Ni Pulöökë yaë pöten köpël wëen pötaanök.”

9 Pël maan Nikotimas kangiiir epël mëëa. “Pöt tol ëak pël eëpën?”

10 Pël maan Yesuuk epël mëëa. “Ni Israel omnaröa rë yanuula kaö nampök tol eënak köpël yaën?

11 Ne yaap pan niamaan. Omnant tenim itenak kat wiak pël yaautön yeniak. Ök yeniaan ar kasëng yemengkaurö.

12 Ne yangerakë omnantëel niaanakta ar kön wi kosang newasën yeë. Pötaanök kutömweriil ko wesak niamaatep ar pötön köök kön wi kosang newasën eën sa.

13 Arëkaan namp kutömweri nawisën Omën Këep nemtokëer kutömweriaan yangerakël irëaup.

14 Ngaan Moses puuk yang pultak kamal könöp ket ëak këraarak möak wesir ulmëa pöta ök Omën Këep ne tapël elnëepnaat.

15 Pël eën neen kön wi kosang newasëpnaarö wëwë kosangtak öpnaarö.

16 Anutu pi yangerak omnarö lup sant elniak pim Ru kopëtap wes nemëen irëaut. Pötaanök narö ar neen kön wi kosang newasënëerö kö nasëngan, wëwë kosangtak önëerö.

17 Ruup ne ngön ë pet yairauröa yaë pöl elnimëak won, omnarö utpetetakaan kama niömëak Anutuuk wes nemëen irëaut.

18 Pötaanök namp pi kön wi kosang newasëpnaap pi ngön ya nampan. Ën namp pi kön wi kosang nenewasën ëëpna pöp pi kö sëpënëak ngön ë pet irën wë. Pöt tol ëënak? Anutuu Ru kopëtap neen kön wi kosang nenewasën ëa pötaanök.

19 Ngön ya mëmpna pöta songönte epël. Yesu pi ëwa pepap yangerak oröak wëënak omnarö pit pim ëwa pöten itaampnaaten kaaö ëen kouten kent ëa. Pöt pitëm wëwëet utpet pötaanök ëwaaten kaaö ëa.

20 Omën utpetat yaurö pit ëwaaten kaaö yaë. Pit pitëm yaaut tekeri sëpan pötaan kas ëak ëwaatak naaröön yaë.

21 Ën namp pi këët ngar öpna pöp ëwa pöt temanöm wasëpnaap. Pël ëen pim omnant yaaut Anutu pim ngönta ököök ima pöta songönte tekeri sëpnaat.”

Sonök Yesuu songönte war wesak ök mëëa

22 Pël mëak Yesu pi pim ruurö tenring Yutia yangerakël saut. Pörek së wë omnarö i momëaut.

23 Inon kak, Selim kak naë pörek i kësang wieëa. Pötaanök omnarö sëen Son piita i momëeim wëa.

24 Akun pötak Erot pi Son wii kaatak nemoulmëen wiaan pël ëa.

25 Pörek Sonë ru naröere Yuta omën namp pitëm i yamëa pötaan neneren ngön nga ela.

26 Pël äak pit Sonë naë së piin epël ök mëëa. “Rë yanuulaup, ni omën namp ngaantak Yotan i pouuk niiring wë pim songönte war wesak ök mëëan pöpön kön wiaan ma? Omën pöpök omën i yemomëën omën pourö pim ngësäl sa pet yair.”

27 Pël maan Sonök kangiir epël mëëa. “Pi yok pangk yaë. Anutuuk omën namp omnant ëëpënëak weëre kosang nemangkën wiaan pimtök yok pangk naëpan.

28 Arimtokëer ewat wë. Ne ngaan epël niiaut. ‘Ne Yaö Mëëaup, Kristo won. Pi tapöpëen wet rëak wes nemëaup.’

29 Omën namp pim öng yaup koirën pöt öngöp pimtë naë së öpnaat. Pël ëën ompöpë karip pi naë wë pim ngöntöpë ngönte kat wiak ërëpërepëëpnaat. Pöta ök omnarö Yesuu naë yesën itenak nem lupmer ërëpsawi kaö yeë.

30 Puukëer isëp. Ne irem.”

31 Omën ngaarëkaan irëaup pi omnant pout il niwesaup. Omën yangerakaan oröaup pi yangerakaanëp. Pi yangerakë omën epotëäl ngön apnaat. Omën kutömweriaan irëaup pi omën epot pout il niwesaup.

32 Pi pim omnant itaampööre kat wi ëautön ök yeniaanak omën narök kat wiak kön wi kosang newasën yeë.

33 Omën namp pi kat wiak kosang wasëpnaap Anutuu ngönte këët pöt pet yaalmë.

34 Anutu pim wes mëën waisa pipop pim Pulö mangkën peö ëaup. Pötaanök pi Anutuu ngön këët ya.

35 Anutu pi pim Ruup lup sant elmëak ngarangk elniipënëak omnant pout pim moresi mowia.

³⁶ Pötaanök namp pi Ruupön kön wi kosang wasöpna pöp wewê kosangtak wakaim öpnaap. Namp pi Ruupë këm ngönta ënëm naën ëöpna pöp pi wewêet naön ëöpnaap. Anutu pim ya këlangönte pim rangk wiakaim wiaapnaat.

4

Yesu pi Sameria öngöpring ngönaak ëa

¹ Akun pötak Parisi ngönën omnarö pit ngön nent epël kat wia. “Yesu pi omnarö kësang pan i momëën pim ënëm yesën Sonë ruurö il yemowas,” pël kat wia.

² Pöt Yesu pi won, pim ruurö tenimënt omnarö i momëimaut.

³ Pël ëën Yesu pi ngön pöt kat wiak ten Yutia yangerakaan kaip tiak kaalak Kalili yangerakël saut.

⁴ Tenim kan sa pö Sameria yangerak oröak seëau.

⁵ Pöök yesem Sameria yangerak ka naö Saika pël yamëëa pöök së oröaut. Ka pö Yakop pim ruup Yosep pim yang mena pöra naë wieëa.

⁶ Ka pöökë naë Yakop pim i öngöp ngaanëër tëau wieëa. Ten kan im Yesu koröpön ëën itaangkën këtëp luptak wëën i öngöp pöökë pourak wel aisëak kë yes.

⁷⁻⁸ Kë yesem wëën pim ruurö ten ka pöökë omnaröa ngësë kaömp sum ëënëak saut. Pël ëën pimënt wëën Sameria kak pörekaan öng namp i kolöpënëak sa. Së pim naë oröa. Pël ëën pi öng pöpön iit nëmpënëak kimang mëëa.

⁹ Pël maan öngöpök epël mëëa. “Ni Yuta omnampök yaanëp ne Sameria öngöppe. Tol ëënak

neen i kimang yenëaan?” Pim mëëa pöt Yuta omnaröere Sameria omnarö pit omnant ngawi naën yeëa. Pötaanök mëëa.

10 Pël maan Yesuuk epël ök mëëa. “Ni Anutuu omën ompyaut nimpna pöten ëwat wë omën niin i kimang yeniak epop neen ëwat wëen talte neen kimang neaan nook i omnaröa kol mangkën nak wëwë kosangta yaö sëpna pöt nimpna.”

11 Pël maan öngöpök epël mëëa. “Omën kaöap, ni i kepit wonöpök ëaanëp öngöp epö wali panëööp nim i won nasën yaaut yaan pipët tarëkaan öm?”

12 Tenim ëap Yakop puuk i öngöp epö tëak pimëntre pim ruuröere pim pol sëpsëpre purimakaö pörö neimau. Nuuk Yakop il mowesak i won nasën yaaut koiröm ma?”

13 Pël maan Yesuuk kangiir epël mëëa. “Omën i öngöp epöökaan yena piporö pourö kaalak iiten ëëpnaarö.

14 Ën omën nook iit ningkën nënëerö kaalak iiten naëngan. I köloköta olaim wë pöl arim lupötë wieë pötë menmen eim wëen ar wëwë kosangtak öneëerö.”

15 Pël maan öngöpök epël mëëa. “Omën kaöap, i nim yaan pit nan. Pël ëën ne i pipët nak kaalak iiten naën ëëmaan. Pël ëak eprek wais yokola pöt sëp wasumaan.”

16 Maan Yesuuk epël mëëa. “Ni së nim ompöp koirak epël waisëe.”

17 Pël maan öngöpök epël mëëa. “Ne omp wonöp,” maan Yesuuk epël mëëa. “Nim omp wonöp yaan pipët yaap.

18 Ngaan ni omp mor nas waup. Pël ëaupök peene omp namp niiring wë pipop nim omp

yaapöp won. Nim ngön yaan pit yaap.”

¹⁹ Pël maan öngöpök epël mëëa. “Ne peene niin ewat yes. Ni Anutuu tektek ngön yaaö namp.

²⁰ Tenim earö pit rosir epöök wais Anutuun yaya maimaurö. Ën ar Yuta omnaröak pöt epël yak. ‘Omnaröa yaya mapena pörek Yerusalem kak.’”

²¹ Pël maan Yesuuk epël mëëa. “Öng epop, ni nem ngönte kat wiak kosang was. Akun nent orööpën sa. Pël äak tiar rosir epöök wais nem Pepapön yaya nemangan. Ën Yerusalem kak sëeta yaya nemangan.

²² Ar omën arim köpëlötön yaya yamëëaurö. Ën ten Yuta omnarö pöt benim ewatötön yaya yamëëaurö. Pöt tol eënak? Anutu pim omnarö utpetetakaan kama yewa ya pöt ten Yuta omnaröa naë oröa pötaanök.

²³ Akun nent temanöm sëpnaat äa pöt yok oröa. Pël eën omnarö piin yaap yaya yamëëaö pörö nem Pepapön pitëm lupötök yaap yaya mapnaat. Nem Pepap pi omën ke pëlöröaan kent yaaup.

²⁴ Anutu pi Pulö. Pötaanök omën piin yaya yamëëaurö pit lupötök yaap yaya map.”

²⁵ Pël maan öngöpök epël mëëa. “Ne ewat wë. Yaö Mëëaup orööpnaap, pim yapinte Kristo. Pim orööpna akun pötak omën epot poutëet war wesak ök niapnaap.”

²⁶ Maan Yesuuk epël mëëa. “Ne tapöp, niiring ngönaak yak epop.”

²⁷ Yesuuk pël yamëem wëën pim ruurö ten kaalak së oröak pim öngöpring ngönaak yeëa pöten itenak yaan saut. Pël äak nampök öngöpön, “Ni oröpmor ömëak yewaisën?” pël nemaan. Ën Yesu-

unta, “Oröp eënak öng pipopring ngönaak yaan?” pöt nemaan äaut.

28 Pël eën öng pöp i kepit pörek wiak kak sê omnaröen epël ök mëëa.

29 “Waiseë. Itaampunëën. Omën namp e wais wê nem ngaan äaö pöt poutön ök yenëa. Omën epop Anutuu Yaö Mëëaup, Kristo koröp.”

30 Pël maan pit kakaan oröak Yesuu ngësë waisa.

31 Akun pötak Yesuu ruurö tenök piin ke urak epël mëëaut. “Rë yanuulaup, ni kaömp në.”

32 Pël maan pi epël yenia. “Ne nem kaömp ke nampöt wia pöten ar köpël wê.”

33 Pël niaan ten ruurö neneren epël mëëaut. “Omën nampök kaömp nant wak wais mena koröp.”

34 Pël yemaan Yesuuk epël yenia. “Nem kaömpöt epël. Nem wes nemëaupë ngönte ngaarëk wak pim ya ngön äaut mëmpa pötak nem kaömpöt yaë.

35 Ar këëre kaömp önëak epël aim. ‘Ngon kong nent won sêen këëre kaömp köp sêenak öpen,’ pël aim. Pël äautak ne arën ök niamaan. Omnaröen iteneë. Arim këëre kaömp yewaul arök pit nemëën neweë. Nem omën nemëën öma akunet temanöm sa.

36 Ya omën namp këët yeön ya pepap pi sumat yemangk. Ök tapël ya omën namp nemëën wê pöp pi kangit mempaat. Pël eën pim öpna pörö pit wêwê kosangtak öpnaat. Pötaanök omën yangëntaupre yewaup piarip pouwaar ërëpsawi ë yaë.

37 Pötaanök ngaanëër omën namp pim ngön epël äa pöt yaapët. ‘Omën namp pi ya ngëntën nampök këët yeö.’

³⁸ Ne arim ngaan ya mēnak nangētēnrekēlōk om kēēt ōnēetaan wes yanimē. Ya pōt narōak mēnak ngētēn kē orōaut. Ar om pep sak kēēt ōnēēt.”

³⁹ Akun pōtak Sameria omēn kēsang ka pōök wēaurō pit ōng pōpē ngōnte kat wiak Yesuun kōn wi kosang wesa. Pōt ōng pōp epēl mēēa. “Pi nem ngaan ēaō pōt poutōn ōk yenēa.”

⁴⁰ Pēl ēēn Sameria omnarō pim naē wais pitring ōpēnēak yema. Pēl ēēn pi akun nentepar pitring wakaimaut.

⁴¹ Pēl ēēn omēn selap pimtē kēmtakaan ngōn kat wiak piin kōn wi kosang wesak

⁴² ōngōpōn epēl mēēa. “Ten nim ngōn pēēnte kat wiak omēn epopōn kōn wi kosang newasēn. Tenimtokta pim ngōnte kat wiak epēl kōn yawi. ‘Omēn epopōk yangerakē omnarō utpetetakaan kama niōpnaap,’ pōt peene kōn yawi.”

Yesuuk yang ngarangkepē ya omnamp pim yokotup ompyaō mowesa

⁴³ Akun nentepar won sēēn ten Kalili yangerakēl saut.

⁴⁴ Pōt Yesu pimtōk pimtēēn wet rēak tekeri wesak epēl ōk ēa. “Tektek ngōn yaaō namp pimtē kaare yangerak wēēn omnarōak pi kaō nasēn wē wesak piin yaya nemaan ē yaē.”

⁴⁵ Pēl ēak Kalili yangerak sē orōaut. Pēl ēēn Kalili omnarō pit Yesu piin itenak ērēpsawi yaē. Pōt wet rēak pit pourō Yerusalem kak Anutuu mait elmēa akun ngēēngktak wēēn pi ya yamēngkēn itena. Pōtaanōk pi sēēn ngōntre kar yaalmē.

⁴⁶ Ten Kena kak Kalili yangerak sē orōaut. Pōrek pimtē ngaan maan i yaaptak wain i sa pōrek. Pēl ēēn kak pōrekē naē Kapaneam kak pōrek yang

ngarangkep pim ya omën nampë yokotup yauman wieëa.

⁴⁷ Pël een pöp pi Yesu pim Yutia yanger sêp wesak Kalili yangerak sê yaarö pöt kat wiak pim naë wais oröak epël kimang yema. “Nem yokotup yauman kaö panë yeem wel wiipënëak yaë. Pötaanök ni tepër sê nem yokotup ompyaö wasumëak yewais.”

⁴⁸ Pël maan Yesuuk epël yema. “Ar retêng it köpëlöt arim itöök pet naalniin een pöt kön wi kosang newasën eenëerö.”

⁴⁹ Pël maan omën pöpök epël yema. “Kaöap, teënt pan sêpa, nem yokotup wel wiipanok.”

⁵⁰ Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni sê, nim yokotup öp wëerek.” Pël maan omnamp Yesuu ngönte wa yaap wesak kaalak kakë yes.

⁵¹ Pël ëak pi kan kourak yesën pim inëen ruurö sê koirak epël ök mëëa. “Nim yokotup yok öp sak wë.”

⁵² Pël maan pi pitën akun taltak ompyaö sa pöten pëlpël maan pit epël mëëa. “Kusi, kët luptak wëen pim koröp es nga pöt won sa.”

⁵³ Pël maan pepap pi pimënt epël kön wia. “Akun taptak Yesuuk neen, ‘Nim yokotup yok öp öpnaap, pël neeautep.’ Pël ëak piire pimorö Yesuun kön wi kosang wesa.

⁵⁴ Yesu pi Yutia yangerakaan Kalili yangerak sê oröak retêng weëre kosang pipët kaalak een nentepar pël saut.

5

Yesuuk Petesta i kaöök omën namp ompyaö mowesa

1 Wë akun nentak Yuta omnarö pitëm akun ngëengk nent temanöm sëen ten Yesu piiring Yerusalem kakë saut.

2 Yerusalem kak naë sëpsëpöröa ka kanra ëöök i kaö nent Yuta ngöntak Petesta pël yamëëaut wieëa, pöta ëöök kët kosöp ka mor nas wieëa.

3 Ka pötë omën yauman ke nentere nent yaaurö, it ngaap saare ing il tējaore omën kël wëere pël ëaurö wë i kaö ëtëp elmëëpënëak kor wakaima.

4 Akun nantë Aköp pim ensel namp wes mëen wais i kaö ëtëp elmëen ëtëp yaëen omën wet rëak ilapna pöp pim yaumante won sëpnaat.

5 Pël ë yaarek omën namp kët kosöp ka nentak wieëa. Pi yauman eim wëen akun wali pan kris-maki 38 pël won saup wieëa.

6 Yesu pi omën pöp ka uraan itenak akun wali yauman eimaup pöten ewat wë omnampön epël yema. “Nim yaumante won sëpënëak kent saan ma?”

7 Pël maan yauman omnampök epël yema. “Kaöap, i kaö ëtëp yaëënaar omën namp wa neulëpnaap won. Nemtok sumaat pangk naën ëak ilamëak yaëen wet rëak saupök il yenewas.”

8 Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni wal ë tauak nim korumönte wak kan së.”

9 Pël maan tapëtakëer ompyaö sak pim urte wak kan yes.

Yesu pim omnamp ompyaö mowesa akun pöt kë yesa akunetak ëa.

10 Pötaan Yuta omën kaöaröak omën ompyaö mowesa pöpön epël mëëa. “Peene akun epët kë yesa akunet. Nim korumönte ömë pötaan nga wia.”

11 Pël maan omën ompyaö sa pöpök pitën epël

mëëa. “Omën nem ompyaö newesaupök nem korumönte wak sum pël neeautep.”

12 Pël maan pit epël pëël mëëa. “Omën talëpök nim korumönte wak sum pël yenia?”

13 Pël maan omën ompyaö sa pöp omën tok kësang äaan Yesu omën pöröak irikor äak yesën köpël äak ängk ma e wesa.

14 Änëmak Yesu pi Anutuu ngönën tup kaöetak së omën pöp koirak epël yema. “Ni ompyaö saupök kaalak utpetat äënganok. Pël äëmë pöt omën könöm nant nim yaumante il niwasëpna pöt nim naë orööpnaat.”

15 Pël maan omën ompyaö mowesa pöp Yuta kaöaröa naë së epël mëëa. “Omën ne ompyaö newesa pöp Yesuuk äa.”

16 Pël maan Yuta kaöarö pit pöten kat wiak kë yesa akunetak Yesuuk omnamp këëkë mowesa pötaanök pörek ngës rëak kööre tok elmëak mëmpënëak kent wia.

17 Pël äën Yesuuk kangiir epël mëëa. “Nem Pepap pi akun poutë ya yamëngkaup. Pötaanök ne ök tapël yeë.”

18 Pël maan Yuta kaöarö pit akun pötak Yesu mëmpënëak nga kup ria. Pöt pi pitëm ngön kosang wiaut ilap riak kë yesautak äa pötaanök. Pi Anutu pim Pep panëëp yamëem Anutuu ök sak pimtëen omnaröen pet elmëa. Pötaanök pit pouteparëen pi mëmpënëak ngön ë kosang wesa.

Yesuuk pi ya weëre kosangöt wak wë pël ök mëëa

19 Yesu pi kangiir yema. “Ne yaap pan niamaan. Ruup ne nemtë könöök omën nant naëngan. Nem

Pepap yamëngkën iteempa pöt mëmpaat. Pötaanök omnant nem yeë epot nem Pepap yaëënak ök yeë.

²⁰ Nem Pepap ne pim Ruupön kent ëak pimtë omnant yamëngka pout neen pet elnëeim wë. Pël ëak kaalak munt kësang nant pet elnëën pöt epot il wesak mëmpa pötön ar yaan sënëët.

²¹ Nem Pepap pi omën wel wiaurö wal ë moulmëak wëwë yemengkaupök tapël Ruup neenta nem kentöök omën narö wëwë yemengkaup.

²² Nem Pepap pi omnarö ngön yaatak kom naalmëën yaaup. Ngön ya yamëngka pöt pout ne nenaut.

²³ Pötaanök omën narö Pepen yaya mapnaarö, ök tapël Ruup neenta yaya neapnaat. Ën omën Ruup neen yaya nenëaan ëëpnaarö pit Pep nem wes nemëaup piinta yaya nemaan ëëpnaat.

²⁴ “Ne yaap pan arën niamaan. Omën namp nem ngönte kat wiak nem wes nemëaup piin kön wi kosang wasëpnaap pi wëwë kosangtak öpnaap. Ne pi ngön yaatak naulmëëngan. Pi yok wel yawiaurek sëp wesak peene wëwë kosangtak wë.

²⁵ Ne yaap pan arën niamaan. Akun orööpënëak ëa pöt yaarö. Pötaanök omën wëwë kosangtak naön lup wel wiaurö pit peene Anutuu Ruup nem ngönte kat wiipnaat. Pël ëak këëkë kat wiipna porö wëwëeta öngpök ilapnaan.

²⁶ Nem Pepap pi wëwëeta songönte. Pötaanök pi pim Ruup ne elnëën neenta wëwëeta songön saup.

²⁷ Ne Omën Këëp. Pötaanök ar omnarö ngön ya mënak kom elniimëak weëre kosang nenaup.

²⁸ Ar epëten yaan sak ëëngan. Akunet temanöm yesën omën wel yangaöök wieëaö pourö nem

ngönte kat wiak

²⁹ wal ëëpnaat. Omën ompyaö ëaurö pit wal ëak wëwëetak öpnaan. Ën omën utpetatringörö pit wal ëak nem naë ngön ya mëmpnaat.”

Naröak Yesuu songönte war wesak ök mëëa

³⁰ Pël mëak Yesu pi kaalak epël yema. “Ne omën nant nemtë könöök naëngan. Nem Pepapök ëëmëak neea pöl ne omnarö ngön ya yemomëngk. Nem ngön ya yamëngk pöt wotpil panë yeë. Pöt ne nemtë könöök naën, wes nemëaup pim könöök yeë.

³¹ Nem ngön ök yeniak epot nemtë könöökkaan nemtok nga ilak yeniak talte ar kat wiak yaap ma kaar wasënëët.

³² Nem Pepapök nem songönte aan yaap ëëpnaat.

³³ Ar ngaan omën narö Sonë naë wes mëën pëël maan puuk nem ya yamëngkautaan ngön këët ök mëëa.

³⁴ Nem Pepapök nem songönte ök yaaup yak omën nampök nem songönte ök apëna pötaan ne kön selap naën. Pël yeëetak ar neen kön wi kosang wasën Anutuuk ar utpetatë öngpökaan niöpënëak Sonë nemëën ök niia pöt kön wiinëak ök yeniak.

³⁵ Son pi kalaötë rangiak ëwa yeë pöl omnarö ar ëwa elniin akun kot nent ëwa pöön ërëpsawi ëan.

³⁶ Ar nem songönte ëwat sënëak omën munt nantök pet yaalni. Omën weëre kosang pöt Sonë neekël utak niia pöt il yewas. Omën epot pout mëmpö së mën pet irumëak Pepak neeaut. Pötaanök nem ya yamëngk epot pimtök omnaröen nem songönte pet yaalni. Pël ëën ar itenak neen, ‘Pi Pepapök wes mëën irëa,’ pöt kön wiinëët.

37 Pep, nem wes nemäaup, pimtök nem songönte tekeri wes nina. Ar pim kēmtakaan ngön kot nent kat wiire ë kos iteempö pël naënörö.

38 Pël ëak pim ngönte arim naë wi naön. Pöt ar Pepak wes mäaup nemëen kön wi kosang newasën yeë.

39 Ar wëwë kosangtak önëak ngönën pepeweri ngön wia pipot pout sangk kelak kat yawiaurö. Ngön pipotök nem songönte war wes yanking.

40 Pël yaëënak arökëër nem naë wais wëwëet önë pötaan kaaö yeë.

41 Ne omnaröak yaya neapnakök naën.

42 Ën arën ne ewat wë. Arim lupöt Anutuun rë noolaan wë.

43 Nemtok nem könöök newaisën. Nem Pepapök wes nemëen waisën ar ne sant newesak nem ngönte ngar naön yeë. Ën omën namp pim könöök waisëpna pöpökëër ar pi sant mowesak pim ngönte kat wiinëët.

44 Ar arimtok arimtëen neneraan yaya aimeë Anutu kopëtapök yaya niapnaaten kaaö yauröak tol ëak Anutuun kön wi kosang wasën?

45 Arök nook Pepa naë arimëen ngön ya mëmpaat wasngan. Moses pim ngön kosang retëng äaut wia pipotök ar ngön yaatak niulëëpnaat. Moses pim ngön kosang retëng ëa pötök, 'Tiar kaamök elniipnaat,' pël yewas. Pël naëpan.

46 Moses pim ngön retëng ëa pipot nemëen retëng äaut. Pötaanök ar pim ngön pout kat wiak kosang wesan talte nemotta tapël kat wiak kosang wasën.

47 Ar pim ngön retëng ëa pöt kat wiak kosang newasën ëauröp tol ëak nemotta kosang wasën?"

6

*Yesuuk omën 5000 pörö kaömp mena
(Matiu 14:13-21; Maak 6:30-44; Luk 9:10-17)*

¹⁻⁴ Yesu pi ngön pit më pet irak wë Anutuu mait elmëa akun ngëëngk pöt temanöm yesën, Kalili i kaö yapin nent Taipirias pöökë we naöökël saut. Pël ëën omën selap pan pi yauman omnarö ompyaö yemowasën itenaurö yak pim ënëm waisa. Pël ëën ten Yesu pim ruuröaring rosir naöök is wel aisëak

⁵ itaangkën omën kësang pan yewaisën Yesuuk Pilipön epël yema. “Omën selap eporö kaömp tarëkaan wak mangkën pangk ëëpën?”

⁶ Pöt pimënt pöp pim ëëpnaat kön wieëak Pilipön ököök mëëa.

⁷ Pël maan Pilipök epël yema. “Tiar yok pangk mon kësang 200 kina pöta kön kaömp sum ëak mempenaatëp pöteta omnarö pangk naëpan sa.”

⁸ Pël maan Yesuu ru namp Entru, Saimon Pita pim nangapök Yesuun epël yema.

⁹ “Yokot omp ulwas namp e wë epop pim naë kaömp kotut mor nas ën i kaö imën kot naar pël ëaap epteparök tiar omën selap eporö pangk naëpan sa.”

¹⁰ Pël maan Yesu itna pöt nön kësang naö wieëa. Pël ëën ten pim ruuröen epël yenia. “Ar omnaröen wel aisapën maë.” Pël niaan omnaröen maan wel aisëa. Omp pörö kësang pan 5000.

¹¹ Pël ëën Yesuuk kaömp pöt wak Anutuun yowe mëak mampö së pet irak kaalak i kaö imënaar wak tapël ëak mangkën pangk ëa.

12 Pël èèn pit na pet irèn Yesu pi ten pim ruuröen epël yenia. “Ar kaömp yenem kaö olëa epot wieë utpet èëpanok wa top èë.”

13 Pël niaan ten kaömp mor nas pöteparë kaut wa top ëak kër 12 pötë waulön peö äaut.

14 Omnarö pit pim retëng ëa pöten itenak epël yema. “Omën epop Anutuu tektek ngön yaaö kaöap tiarim kor wakaima pöp yangerak orööpnaat pël aan kat wia tapöp.”

15 Pël mëak pit Yesu moröak pitëm kaö was ul-mëepënëak yaëen pimënt itenak kaalak rosiraöökë sa.

*Yesu i kaöökë roro sa
(Matiu 14:22-23; Maak 6:45-52)*

16 Wiap kan kët yeilaan Yesuu ruurö ten i kaö èöökël ngemëaut.

17 Pël ëak pörek oröak wëen Yesu newaisën wiaan koö olaan ruurö tenimënt wangaöök ilëak Kapaneam kakël saut.

18 Pël ëak yesën kent kësangpel yamöön kaö maat kësang panë yamöa.

19 Pël èèn ten kaö ma ilë luptak 7 ma 8 kilomita pöta ök yesem itaangkën Yesu pi i kaöökë roro wangaöökë naë yewaisën ten itenak kas äaut.

20 Pël èèn Yesuuk epël yenia. “Nemtok yeëerek kas èëngan,” pël yenia.

21 Pël èèn ten pi wangaöök wa moulmëënëak yaëen tapëtakëer tenimtë san pörek jaarö.

Omnarö Yesu koirëpënëak ap wesa

22 Ëlpamök omnarö i kaöökë ëngk komuntakël wëen sa pörö pit wal ë Yesuun ap wesak epël mëea.

“Kusi rö kan wang kopëtaö wiaan iteengk pöök Yesu om wëen pim ruurö pitëmënt saut.”

²³ Pël yamëem wëen Taipirias kakëlaan wang nant kusiitak Yesu pim kaömp Anutuun yowe mëak omnarö mangkën na pörek së oröa.

²⁴ Pël ëen omën Yesu pim kaömp mangkën na pörö pit itaangkën Yesure pim ruurö ten pitëm naë won. Pël ëen wang nantë ilëak Yesuun ap wasö Kapaneam kakë waisa.

Yesu pi wëwë koirëpena pöta kaömpët

²⁵ Pörek wais i kaöökë ëngk komuntak Yesu koirak epël yema. “Rë yanuulaup, ni taan epël waisaup?”

²⁶ Pël maan Yesu pi kangiir epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Ar nem retëng weëre kosangring pet elniin itenan pötaan won, om kaömpöt ningkën nëen kep elnia pötaan pëen neen ap wasö waisan.

²⁷ Ar kaömp lëngë sasa yangerakë epëtaan pëen ya kaö mëngkanok. Kaömp munt arim nak wëwë kosangtak önë pötaan weë ngentiak ya mëmpun. Kaömp pöt Omën Këep nook ar nimpaat. Pöt nem Pepap Anutu puuk ne wëwë kosangët nimpëak yaaö neeaö pöt tekeri wesa. Pötaanök nook ningkën nak wëwë kosangtak önëet.”

²⁸ Pël maan pit epël yema. “Ten tol ëak Anutu pim yaat mëmpun?”

²⁹ Pël yemaan Yesuuk kangiir pitën epël yema. “Anutu pim yaat mëmpunëak pöt pim wes mëen waisaup neen kön wi kosang wasënëet.”

³⁰ Pël maan pit kangiir ngön epël yema. “Ni retëng talte yaëen ten itenak nim ngönte kön wi kosang niwasën? Ma ni ya oröpët mëmpëep?”

³¹ Tiarim earö yang pultak imeë kaömp mana pëenë neima. Pöt ngönëntak epël retëng ëa. ‘Pi pit nëmpënëak kutömweriaan kaömp meneima.’ ”

³² Pël mëak Yesu pi kaalak epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Moses pi kutöm kaömpöt nemangkën eima. Nem Pepapök kutöm kaömp yaapöt yaningk.

³³ Kaömp Anutu pim yaningk epët kutömweriaan irëaut. Pötaan omën pourö nak wëwë koirënëak irëaut.”

³⁴ Pël maan pit epël yema. “Kaöap, ni kaömp epët kët poutë ten nineim öm.”

³⁵ Pël maan Yesuuk kangiiir epël yema. “Nemënt tapöpök arim wëwë koirënë pöta kaömpët. Pötaanök omën namp nem naë waisëpnaap pi kaalak këen naëpan. Ën namp pi neen kön wi kosang newasëpna pöp pi iitenta naëpanëep.

³⁶ Ne arën epël niiaut. Ar nem yaautön iteneëak kön wi kosang nenewasën yeë.

³⁷ Omën pourö Pepak nem ngësël waisënëak niaurö nem ngësë waisënëët. Pël ëen nem naë waisën nook yok pangk ke nanuurngan. Won pan.

³⁸ Ne nemtë könöök ya mëmpëak kutömweriaan neiraan. Nem wes nemëaup pim könöök ya mëmpëak yangerak wes nemëen irëaut.

³⁹ Pötaanök omën wes nemëaupë kentöök epël ya. Omën nemëen nenaö pörö namp il nanimëëngan, won. Akun kaöaöök nenaül wal ë niulëëmaat.

⁴⁰ Nem Pepapë kentöök epël ya. Omën narö it këekë nengënak ne Anutuu Ruup pöt kön wi kosang newasënëerö ar wëwë kosangtak önëerö. Pël ëen akun kaöaöök nook ar wal ë niulëëmaat.”

41 Yesu pi pimtök pimtëen, “Ne kaömp tapët kutömweriaan irëaup,” wet rëak pël mëëa. Pötaanök Yuta omnarö pit piin ya sangën ëak pimëen kaaö ngön mëëa.

42 Pit neneren epël mëëa. “Omën epop Yesu, Yosepë ruuppe. Tiar pim ëlre pepaarën ëwat wëep. Pi tol ëënak, ‘Ne kutömweriaan irëaup,’ pël ya?”

43 Pël yemaan Yesuuk epël yema. “Arimënt neneren kaaö ngön mangan.

44 Omën namp pi pim könöök nem ngësë newaispan. Nem Pepapök mök ë momëënak nem ngësë waisëpnaat. Pël ëen nook akun kaöaöök wal ë moulmëen wëwëetak öpnaat.

45 Anutuu tektek ngön yaurö pitök nem ngësël waisëpnaaröaan wesak ngön nent ngönëntak epël retëng ëaut. ‘Anutu pi omën pourö rë niulöpnaat.’ Pël ëen omën narö Pepa ngönte kat wiak ëwat sënë porö nem naë waisënëët.

46 Arim naëaan nampök nem Pepapön itnaangkënörö. Anutuuk wes nemëaup nookëer nem Pepapön itenaup.

47 Ne yaap pan niamaan. Namp pi neen kön wi kosang newasëpnaap pi wëwë kosangtak öpnaap.

48 Nemënt kopët tapöpök arim wëwë koirënë pöta kaömpët.

49 Ngaanëer arim ëarö pit yang pultak kaömp mana pëënöt neimeë ulöp sak wel wi saurö.

50 Ën kutömweriaan kaömp nak kö nasënganëët nem naë epët.

51 Wëwë kosangta kaömp epët kutömweriaan irëaut. Pötaanök narö ar kaömp pöt nënë porö wëwë koirënëët. Nem kaömp ar nimpa pöt nemtë

mësöpët yangerakë omnarö wëwë koirënëëtaan nimpaat.”

⁵² Pël maan Yuta omnarö pit pitëmënt neneren epël mëak ngön nga yaal. “Omën epop pi tol ëak pim mësöpët tiar ningkën nëmpenëak ya?”

⁵³ Pël yemaan Yesuuk kangiir epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Ar Omën Këöp nem mësöpët nëere nem iit në pël naën ëënë pöt wëwëetak naön ëënëët.

⁵⁴ Omën nem iire mësöp nënë pörö ar wëwë kosangtak wëen ënëm akun kaöaöök wal ë ni-
ulëëmaarö.

⁵⁵ Pöt tol ëënak wasnganok. Yangerakë kaömp pöt kaömp pasut. Ën nem mësöp epët kaömp panëët, i epët i kë panëët.

⁵⁶ Pötaanök omën narö ar nem iire mësöp pöt në seim önë pörö ar neering wëen ne arring wakaim ömaat.

⁵⁷ Nem Pep wëwë pepapök wes nemëen irëaut. Pötaanök ne pim wëwëetakël wëaup. Ök tapël omën ne neneim önëerö ar nem wëwëetakël wakaim önëët.

⁵⁸ Kaömp kutömweriaan irëa epët arim ëaröa ngaan yang pultak neimeë ulöp sak wel wieima pötaat won. Omën narö kaömp epët nënë pörö akun wali pan wëwëetaring wakaim önëët.”

⁵⁹ Yesu pi Kapaneam kak wë Yuta omnaröa ngönën tupta kakaati ngön pipot ök mëak rë mouleima.

Wëwë kosangtak öpena ngönte Yesuu naë wia

⁶⁰ Pël maan Yesuu ënëm yaaö narö pit ngön pipot kat wiak neneren epël yema. “Ngön epot könöm yesöp. Talöp kat wiipën?”

61 Pitëmënt neneren kaaö ngön yemaan Yesu pimtë könöök itenak epël yema. “Ar ngön pipot kat wiin utpet yaë ma?”

62 Ma ar itenaan Omën Këep ne nem ka songöntakë kaalak isën pöt tol ëënëerö?

63 Pulöök tiar wëwëat yaningk. Omnaröa weëre kosangöök yok pangk pël naëpan. Nem ngön ök yeniak epot kat wiak kosang wasën Pulöök arring wëen wëwëetaring önëët.

64 Pël ëënëetak arim tekrakaan omën narö pit kön wi kosang newasën eim.” Pël mëea pöt Yesu pi omën pimëen kön wi kosang newasën ëëpnaaröere ën pimëen kup mowiipna pöpön wet rëak ëwat wëa.

65 Pël mëak yal menak epël yema. “Songön pi taptaanök epël niiaut. ‘Omën narö nem Pepapök kan mowasëpnaarö pitëmënt nem ngësël waisëpnaat,’ pël niiaut.”

66 Yesu ngön pötaan pim ënëm yaaö narö selap pit pi sëp mowesak sa, piiring kaal wak naën.

67 Pël ëen Yesuuk ten pim ru 12 pöröen epël pëel yenia. “Arta sëp newesak sën ma?”

68 Pël niaan Saimon Pita puuk epël yema. “Aköp ten talëpë ngësë sën? Ten nimtë ngöntakaan wëwë kosangët yeö.

69 Pël niaimeë ten niin kön wi kosang wesak ni Anutu pim omën ngëëngkëp pël yaniwas.”

70 Pël maan Yesuuk kangiir epël yenia. “Ne ar yokot 12 ëak wa niulëaut. Tol ëënak arim naëaan namp Setenë ënëm yeë?”

71 Pël niia pöt pi Yutas, Saimon Keriot kakaanëp pim yokotup piinök niia. Pi Yesu pim ru 12 pörö tenëkaan namp pi pöpök wë ënëmak Yesuun kup

mowiipnaap.

7

Yesuu nangarö pit piin kön wi kosang newasën ëa

¹ Wë ënëmak Yesu pi kaalak Yutia yangerkël sëpnaaten kaaö ëën Kalili yangerkël sa. Pöt Yuta ngarangköröak pi mëmpënëak nga wëën kat wiak nasën ëa.

² Yuta omnarö akun ngëëngk nent wiire këra ëp ka yaaö akun nent temanöm yesën

³ pim nangaröak epël ök yema. “Ni kak eprek sëp wesak Yutia yangerkël së. Pël ëak retëng nant yaëën nim ruurö itaampnaan.

⁴ Omën namp pi pim yaautön omnarö itenak kent ëëpënëak pöt ëlëep naën yaaup. Ni retëng weëre kosangringöt yaaup. Pötaanök pitëm tektrak së wë yoolök pël yaëën omën pourö it ningampnaan.”

⁵ Pim nangarö pitta piin kön wi kosang nemowasën. Pötaan pël yema.

⁶ Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Arimtokëer akun pasutë ëënëët. Ën ne pöt nem ya yamëngkaut pet elmëëma akun pöt ngolöp yaë.

⁷ Omën ngönën wonörö pit arimëën yok pangk kööre tok naalniipan. Pit nemëënökëer kööre tok yaalnëaurö. Pöt nook pitëm utpet yaaut war wesak yemak. Pötaanök nemëën kööre tok elnë yaë.

⁸ Pötaanök arökëer tiarim akun ngëëngk pipten itaampunëën seë. Ën ne pöt nem ya yamëngkaut pet elmëëma akunet ngolöp yaëërek peene nasëngan.”

⁹ Pël mëak Yesu pi Kalili yangerk om wakaima.

Yesu pi akun ngëengktak Yerusalem kakë sa

10 Wëën nangarö wet rëak wa topöök së wëën ënëmak sa. Omnarö itaampanëak ëlëëp sa.

11 Pël ëën Yuta ngarangkörö pit wa topöökë öngpök ap wasën won ëën epël mëëa. “Omën pöp tarëk wë?”

12 Pël yemaan omnarö pit pimëën ngön laaök neneren naröak, “Ompyaö yaaup,” pël yemaan naröak, “Won, pi omnarö lup wa irikor yaalmëaup,” pël mëëa.

13 Pöt pit Yuta kaöaröen kas ëën ngaarëk wesak naën ëlëëp pitëmënt pël ëa.

14 Akun ngëengk pöta luptak Yesu pi Anutuu ngönën tup kaöeta kakaati së omnaröen ngönën ök yema.

15 Pël ëën Yuta ngarangkörö pit yaan sak epël mëëa. “Omën epop tiarim pep kaatak neilaanëppe. Pi tol ëak pepeweriaan ngönën songön ëwat sak ök ya?”

16 Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nem ngön arën ök yeniak epot nemtëët won. Anutuu ngönötök ök yeniak puuk ne wes nemëën waisaut.

17 Pötaanök narö ar Anutuu këm ngönta ënëm ëënë pörö nem ngön ök yak epotë songönöt ëwat sënëët. Pël ëak ar nemtok rëak yeëan ma Anutuuk ök neaan yeëan pöt ëwat sënëët.

18 Omën namp pimtë könöokaan apna pöp pimtök pimtëën koröp ngar wak apnaat. Ën omën namp pi pim wes mëaupë yayaat orööpënëak ya mëmpëna pöpön korar won, wotpil yaë pël mapnaat.

19 Ngaanëër Moses puuk ngön kosang retëng

äaut wiaan ngar naön yaaurö. Tol äënak ne nem-punëak yeë?”

²⁰ Pël maan omnaröak kangiir epël yema. “Urmerap nim lupmeri ilëak wëen kaökaö saup. Talëpök ni nimpënëak yaë?”

²¹ Pël maan Yesu pi epël yema. “Ne kë yesa akun ngëengktak retëng weëre kosang kopëtet äen ar yaan sak yeë.

²² Moses puuk arim yokoturöa koröp kaut ilënëak niia pipët yaap Mosesök nga ilak neniaan. Ngaanëer arim äaröak ngës räaut. Pël äautak Moses puuk rangk niaan kë yesaö akunatë arim yokoturöa koröp kaut ileim yeë.

²³ Ar Moses pim ngön kosangöt ilap ringanëak kön wieimeë arim yokoturöa kë yesa akunatë pitëm koröp kaut il yeë. Pël yaauröak oröp äen kë yesa akunetak nook omën yauman wiakaima namp ompyaö yemowas pötaan nemëen ya sangën yeë?

²⁴ Ar itöök itneë ngön köntak angan. Omnant ompyaö wesak kön wi sokolak wotpil kanöökël ë pël äëë.”

Omnaröak Yesuun, “Pi Kristo ma?” pël mëäa

²⁵ Yerusalem kakaan omën naröak epël yema. “Omën mëmpënëak aim pöp e tapöp.

²⁶ Iteneë. Pi yoolök wë ngön ök yeniaan omën kaöaröak pit ke urak nemaan yaäep. Ma pit kön wiin pi Anutuu Yaö Mëëaup, Kristo tapöp yaë ma?

²⁷ Pël äaap tiar pim ka songönten äwat wë. Pi Anutuu Yaö Mëëaup Kristo äanëen tiar pim ka songönten köpël äan tapön.”

²⁸ Pël maan Yesu pi ngönën tup kaöetak ngönën ök yamëem ngön äak epël yema. “Ar yaap neen

ëwat wë, nem ka songöntenta ëwat wë ma? Ar pël naën yeëetak ne nem könöök newaisënëp. Nem Pepapök wes nemëën waisaup. Pi këep. Ar piin köpël wë.

²⁹ Ën ne piin ëwat wë. Pöt ne ngaan piiring wakaimaupök puuk wes nemëën waisaup.”

³⁰ Pël maan pit wii motëëpënëak kön wiin mor könöm ëa. Pöt pim mëngkën wel wiipna akunet temanöm nasën ngolöp yaëen yak mor könöm ëen sëp wesa.

³¹ Pël ëen omën selap piin kön wi kosang wesak epël mëëa. “Omën epop Anutuu Yaö Mëëaup, Kristo tapöp koröp. Omën munt nampök ënëm orök pim retëng yaë epot il nemowaspan sa.”

Polisörö Yesu wali öpënëak sa

³² Omnarö ngön laaök pël yemaan Parisi ngönën omnarö kat wiak kiri ar yaaö kaöaröen ök maan polis narö Yesu wak wii tëëpënëak wes mëen sa.

³³ Pël ëen Yesuuk epël yema. “Akun kot nent ne arring wë olëak kaalak nem wes nemëën waisaupë ngësë sumaap.

³⁴ Pël ëen arök yok pangk ngaöl ë wais ne koirak itnaangkan. Ma nem öma pörekta ar pangk newaisngan.”

³⁵ Pël maan Yuta kaöarö pitëmënt neneren epël mëëa. “Pi talël sëen tiar ngaöl ëëpenaaten ya? Ma tiarim kar Krik omnaröaring wëaurö pitëm naë së Krik omnarö rë moulöpënëak ya ma?

³⁶ Pi, ‘Ngaöl elnëënëetak yok pangk koirak itnaangkan,’ pël niak kaalak, ‘Nem së öma pörek ar yok pangk newaisngan,’ pël yenia epëtep, tol ëënak yenia?”

Yesu pi wewë kosangta i köloköt yaningk

³⁷ Yuta omnarö pitëm akun ngëëngkët wieë pet irëpënëak temanöm yesën akun nent ngëëngk we-sak wa top kaö yeëa. Akun pötak Yesu pitëm tekrak wal ë ngön ëak epël yema. “Omën namp iiten ëën pöt wais nem naëaan iit nëmpnaat.

³⁸ Anutuu ngönëntak wia pöl, ‘Omën narö neen kön wi kosang newasëpnaarö i yaapötë kölok olaim wë pöl pitëkaan wewë kosangët oröeim öpnaat.’ ”

³⁹ Yesu pim ngön mëëa pipët Pulöön kön wieëak mëëa. Pi Pul pö omën piin kön wi kosang wasëpna pöröaan wes mëën pitëk ilapnaat weseëak mëëa. Akun pötak Yesu pi pim ë rangi urtak nawisën wiaan Pulö neiraan. Pötaanök mëëa.

Omnarö kom ëak tok nentepar sa

⁴⁰ Pël maan omën narö pöten kat wiak epël mëëa. “Omën epop pi yaap Anutu pim tektek ngön yaaup tiarim kor wakaim pöp.”

⁴¹ Pël yemaan naröak epël mëëa. “Epop Yaö Mëëaup, Kristo tapöp.” Pël maan naröak epël mëëa. “Kristo puuk pöt Kalili yangerakaan newaispan.

⁴² Ngönëntak epël wia. ‘Kristo pöp Tewit pim kurmentëkaan orööpnaap. Pötaanök Tewit pim wakaimaurek Petelem pörek orööpnaat,’ pël ëaut.”

⁴³ Pël maan omnarö pit komkap ëën tok nentepar sa.

⁴⁴ Pël ëak naröak Yesu wii motëëpënëak kön wiin mor könöm ëën sëp wesa.

*Omën kaöaröak Yesuun kön wi kosang newasën
ëa*

⁴⁵ Polisörö pit kaalak sê Parisi ngönën omnaröere kiri ar yaaö kaöaröa naë oröön, “Ar tol èënak pi koirak newaisën yeë?” pël mëëa.

⁴⁶ Pël maan polisörö pit kangiir epël mëëa. “Ngaan omën epopë ngön ya epël naënte.”

⁴⁷ Pël maan Parisi ngönën omnarö pit epël mëëa. “Pi arënta morök elnia ma?”

⁴⁸ Ten Parisiire ngönënë kaöarö nampökta piin kön wi kosang yemowas ma? Won.

⁴⁹ Omën ngön kosang wiaut köpël piporö Yesuuk morök elmëën piin kön wi kosang wesa pörö pit Anutuuk kangut elmëën kö sêpnaarö.”

⁵⁰ Pël maan pitëm kar namp Nikotimas ngaan Yesuu naë sa pöpök pitën epël mëëa.

⁵¹ “Ma tiarim ngön kosang nentak omnarö pas ngön yaatak ulmëëpen pël wia ma? Won. Pötaanök tiar pim songönten kat wiakök omën pipot elmëëpenaat.”

⁵² Pël maan pitök kangiir epël mëëa. “Niinta Kalili omën namp ma? Ngönëntak ngön wia pipot këëkë sangk kelak ewat sê. Anutuu tektek ngön yaaö namp Kalili yangerak naarööpanpe.”

8

Öng utpet yaaö nampë ngönte

¹ [Omën pourö pitëm kaatë repak sêën Yesu pimënt Olip tomökël saut.

² Pël ëäk pörekaan ëlpamök röökëer kaalak ngönën tup kaöetakë saut. Pël èën omën pourö pim ngësë waisën pi wel aisëak pitën ngönën ök yema.

³ Pël yaëën ngönënë ngarangköröere Parisi ngönën omnarö pit öng namp ompringöpök omp

këkainëpring yaëen itenak mësak Yesuu naë wais pitëm tekraak tau moulmëak epël yema.

4 “Rë yanuulaup, öng epop ompringëpök omp maimapring yaëen itena.

5 Pël ëautep Moses pim ngön kosangtak pöt öng ke pëlörö kël mö wel wiipënëak ëautep ni tol amte?”

6 Pitëm mëea pöt pit pi morök elmëen ngön nent maan ngön yaatak moulmëepënëak kön wiak yema. Pël ëen Yesu pi wel aisëak mor wotöök yangerak retëng yaë.

7 Pël yaëen pit piin pëel mëak rangkëer yaëen wal ë tauak epël yema. “Arim tekraakan namp saun wonöp wë pöt puuk wet rëak kël mööp.”

8 Pël mëak pi kaalak wel aisëak mor wotöök yangerak retëng yaë.

9 Pël yaëen pit ngön pöt kat wiak ngarangkörö wot raan omën pourö pöp pöp oröak yesem won sa. Pël ëen Yesu pimënt wëen öngöp pim naë taueëa.

10 Pël ëen Yesu pi we riak öngöpön itenak epël pëel yema. “Öng epop, omën ni mës niwak waisaurö pit tarëk wë? Ma pit nampök ni këlangön yaatak niulëepënëak ngön ë pet nairën ëëpën ma?”

11 Pël maan öngöpök epël yema. “Kaöap, omën nampök yok pangk pël naalnëëpan.” Pël maan Yesu kangiir epël yema. “Nookta yok pangk ni këlangön yaatak nanuulëengan. Pötaanök ni së wë kaalak utpetat ëënganok.”]

Yesuuk yang omnarö ëwa yaalni

12 Yesu pi omën ngönën tup kaöetak wëauröen kaalak epël ök yema. “Ne ar yangerakë omnaröaan es ëwa yaalniaup. Pötaanök namp pi nem ënëm

elnëepna pöp koutak kan sak waisak naëpan. Pi ëwaatak ëwa elmëaan wëwëetak öpnaat.”

13 Pël maan Parisi ngönën omnarö pit kangiir epël yema. “Nimtok nimtë songönte war wesak aan kat wiak yaap newasën yeë.”

14 Maan Yesuuk epël yema. “Omën namp pimtök pimtë songönte yaan pöt ar pi yaap ya pël newasngan pöt yaap. Pël ëaatak nemtok nemtë songönte ök yak epët yaap. Ne nemtë kak waisaurekën ëwat wë. Ën kaalak suma pörekënta ëwat wë. Pël ëaap ar nem kakën köpël wë. Ën ne talël sumaap pötenta ar köpël wë.

15 Ar pöt yangerakë wëwëetakël kön wieë omnarö ngön yaatak yaalmëaurö. Ne pöt arim yeë pöl ngön yaatak naniulëënganëëp.

16 Nook omnarö komkap ëëmëak pël ëëma pöt yaapët. Pöt nemënt won, nem Pep wes nemëaup tenip pouwaarök pël ëënaat.

17 Tiarim ngön kosangtak epël retëng ëaut wia. ‘Omën naar piarip ngön kopët nent, pouwaarök apna pöt yaap pël wasëpenaat.’

18 Nemtok nemtë songönte ök yeniaan Pep wes nemëaup puukta kaamök ëak ök yenia.”

19 Pël maan pit epël yema. “Nim pepap tarëk wë?” Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Ar neen köpël wë. Pötaan nem Pepapönta köpël wë. Neen ëwat sanëën nem Pepapönta ëwat san tapön.”

20 Yesu pi ngönën tup kaöeta ka kaö mon kiri yawiaurek wë omnaröen ngön pipot pout ök maimaut. Pël ëa akun pötak omnarö pit pi wii nemotëën yaë. Pöt pim mëngkën wel wiipna akunet temanöm nasën pötaanök.

Yesuuk, “Ar nem sē öma pörek newaisngan,” pël mēä

²¹ Yesu pi ngön wet rëak ök mēä tapët ngölöp wesak epël ök yema. “Ne ar sēp niwesak sēen neen ap wasö wais itnaangkan. Arim saunatring wë wel wiinëët. Pël ëënë pötak nem sē öma pörek newaisngan.”

²² Pël maan Yuta kaöarö pit neneren epël mēä. “Pi tol ëëpënëak, ‘Nem ömaarek ar newaisngan,’ pël ya? Ma pimtok pimënt ënën ëak wel wiipënëak ya ma?”

²³ Pël yemaan Yesuuk kangiir epël ök yema. “Ar yangerakaanörö. Ën ne ngaarëkaanëp. Ar yang eprekaanörö. Ën ne eprekaan wonöp.

²⁴ Pötaanök ne epël niiaut. ‘Ar arim saunatring wë wel wiinëët.’ Ën arën nemtë songönte ök niak pöten kön wi kosang nenewasën ëënë pötak arim saunatring wë wel wiinëët.”

²⁵ Pël maan pit epël yema. “Ni talëp?” maan Yesuuk epël yema. “Ne tapöp ngaan nem songönte ök niaim tapöp.

²⁶ Ne arim omnant yeë pötë ngönöt selap wia. Pël ëak ök niak arim yaaut ngön ya nimpaat. Pël ëëmaatak omën nem wes nemëaupë yaaut yaap yaaup. Pim neeautök ar yangerak omnaröen tek-eri wesak ök niaim.”

²⁷ Pël maan pit pim Pepap Anutuun mēä pöten kön tektek nasën ëa.

²⁸ Pël ëën Yesuuk epël ök yema. “Ar ënëmak ne Omën Këëp wak ngaarëk nemöönë pötakök nem songönte ök niak pöten kön wi kosang newasënëët. Pël ëak pörekök ne nemtë könöök omnant naën nem Pepapök ök neeautök iman pöten ewat sënëët.

29 Pep wes nemëen waisaup pi neering wë. Pi ne wil nenemëenëp kët epotë nem omnant yeë epot pim kentöök yeë.”

30 Pël yemaan omën selap pan pim ngön pöt kat wiak piin kön wi kosang mowesa.

Ngön këetak söë niwasëpnaat

31 Yesu pi Yuta omën piin kön wi kosang wesa pöröen epël yema. “Ar nem ngönte kat wiak kosang yenewas pöt nem ënëm panë yaalnë.

32 Pötaanök ar ngön këet kat wiak ëwat sënë pötak ngön epëtak söë niwasën utpetatë inëen naëngan.”

33 Pël maan pit ngön kangit epël yema. “Ten Apram pim ëarö. Ten omën naröak pitëm inëen naniwasënöröep. Tol ëënak, ‘Ar söë sënëët,’ pël yeniaan?”

34 Pël maan Yesuuk kangiir pitën epël yema. “Ne yaap pan ök niamaan. Omën narö utpetat yaë piporö pit utpetatë inëen yaë.

35 Inëen ruup pi inëen yaalmëaupë kaatak sasa naön yaaup. Ën ru panëëpökëer pim pepapë kaatak sasa wëaup.

36 Pötaanök narö ar Anutuu Ruup nook söë yaniwas eporö ar söë pëen önëët.

37 Ar Apramë ëarö pöt ne ëwat wë. Pël ëaap nem ngönte arim lupötë wi naön. Pötaanök ar ne nempunëak aim.

38 Ne nem Pepapë naëaan omnant itenak ëwat saut arën ök yeniaan, arta arim pepapë ök niaut pël yeë.”

Yesuuk, “Arim pepap Seten,” pël mëëa

³⁹ Pël maan pitök kangiiir, “Ten Apramë ruure ëarö,” maan Yesuuk epël yema. “Ar yaap Apram pim ruure ëarö talte pim omnant eima põl ëën.

⁴⁰ Ne Anutuu naëaan ngön kë kat wiaut ök niaan ar peene ne nempunëak aim. Apram pi ngaan omën ke pil nent naën eimaup.

⁴¹ Ar arim pepapë äaut yeë,” maan pitök kangiiir epël yema. “Ten kain ru wonörö. Tenim Pep kopëtap Anutu.”

⁴² Pël maan Yesuuk epël yema. “Anutu pöp yaap arim Pepap talte ar ne ompyaö elnëën. Pöt tol ëënak? Ne Anutu piiring wakaim wiak waisaut. Nemtë könöök newaisën. Won. Anutuuk wes nemëën waisaut.

⁴³ Ar tol ëënak nem ök yeniaak pötön kön nawiin yeë? Ar nem ngönte kat wiinëëtaan kaaö yeë pöta songönte epël wia.

⁴⁴ Arim pepap Seten. Pötaanök ar pim kentöökë ënëm yeë. Pi ngaanëër omën mëneimaupök om pël ëeim wë. Ngön këët pim naë won. Pötaanök ngön kë yaapët sasa sëp wesak wë. Pi kaar pepap yak kaar yaaup. Pötaanök pim könöökaan kaar aim wë.

⁴⁵ Ën ne pöt, ngön kë yaapöt ök yeniaanak ar kön wi kosang newasën ëeim.

⁴⁶ Ar nampök nem saun nent nokoirngan. Ne omën ke pëlöpök ngön yaap këët ök yeniaan tol ëënak kön wi kosang newasën yeë?

⁴⁷ Anutuu ruurö pit pim ngönöt kat yawiaurö. Ar pöt Anutuu ruurö won. Pötaanök pim ngönöt kat nawiin yeë.”

Yesuuk, “Ne Apram naaröön wiaan wakaimaup,” pël mëëa

48 Pël maan Yuta omnarö kangiir epël yema. “Ten niin, ‘Sameria omën urmerap pim lupmeri ilaan kaökaö saup,’ pël aim yaaut yaap aiman.”

49 Pël yemaan Yesuuk kangiir epël yema. “Urmerap nem lupmeri won. Ne nem Pepapön wak isak yaan ar koröp kolak neaim.

50 Ne nemtën wak isak naën. Neen wak isak apna pöp omën namp wë. Pöp Anutu pi tiar wak kom elniipnaap.

51 Ne yaap pan niamaan. Omën namp nem ngön epët ngaarëk öpna pöp pi wel sasa nawiipan.”

52 Pël maan Yuta omnarök epël yema. “Ten niin ewat yes. Urmerap niik isak wë. Apram wel wiaup. Ën tektek ngön yaaö omnaröeta wel wiaut. Pël äautep ni epël yaanëp. ‘Omën namp nem ngönta ë pël ëëpna pöp pi wel sasa nawiipan.’

53 Pël äautep nuuk Apram tiarim äap il mowasumëak yaan ma? Pi wel wiaup. Ën tektek ngön yaauröeta wel wiautep. Nuukëer talëpë ök sak ömëak yaan?”

54 Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nemtok nemtëen wak isak ama pöt pangk naëpan. Nem Pepapök neen wak isak yaaup. Arök, ‘Pi tiarim Anutu pël yemak pöp,’ pël yaatak neen wak isak naën yeë.

55 Pël äaap ar piin köpël wëen nookëer ewat wë. Ën nook arën ne piin köpël pël niamaatep arim yeë pöl kaar niangan. Ne piin ewatëp. Pötaanök pim ngönte ngaar wak ënëm yaaup.

56 Tiarim äap Apram pi nem yangerak oröömaaten ewat sak ërëpre sawi äa. Anutuuk elmëen pim könöök itenak ya kë sa.”

⁵⁷ Pël maan pitök kangiir epël yema. “Nim kris-makiat 50 naën wiaap. Ni yaap Apramön itenaup ma?”

⁵⁸ Maan Yesuuk epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Ne ngaanëer Apram naaröön wiaan wakaimaup.”

⁵⁹ Pël maan kël korak mööpënëak yaëen Yesu ngönën tupta kakaati ëlëep ilëak oröak saut.

9

Yesu omën it il tēaō namp ompyaō mowesa

¹ Yesure pim ruurö ten kan yesem itaangkën omën namp it il tēaup wëen itenaut. Omën pöp pim pëlëp ëlëpök wilaup wëa.

² Pël ëen ten Yesuu ruuröak Yesuun epël pëel mëëaut. “Rë yanuulaup, talëpë saunetak omën epop it il tēaup ëlëpökaan oröa? Pimtë saunetak ma pim ëlre pepaarë saunetak epël ëa?”

³ Pël maan Yesuuk kangiir epël yenia. “Pimtë saunetakre ëlre pepaarë saunetak won. Omën epët Anutuu ya yamëngkauta këet war wasëpënëak omën epop epël oröa.

⁴ Pötaanök këtëp wë epëtakëer Anutu nem wes nemëen waisaup pim yaat mëmpa. Koö olapnaan yaëërek koutak omën nampök ya nent namëngkan.

⁵ Nem yangerak öma pötak ar omnarö ewat sënëen nem es ewaöök ëwa elniaapnaat.”

⁶ Yesu pi pël niak waasöpët ngësak yangetaring ngawi sak omën pöpë itöörarë wa yemomé.

⁷ Pël ëak epël yema. “Ni Siloam i kaöök së nim itöörar iiröm.” Siloam pöt tiarim ngöntak, “Wes mëen sa,” pël yak pöt. Pël maan së iirën it nga ngënak kaalak waisa.

8 Pël èen omèn pim kaköröere ka nantëaan piin ëwatörö, ngaan omnaröen sum kimang yemaan itenauröak pitëmënt neneren epël mëëa. “Omèn epop ngaan wel aisëëë omnaröen sum kimang yeniauppe.”

9 Pël yemaan naröak mëëa. “Mak, omèn epop tapöp.” Pël maan naröak epël mëëa. “Won, omèn munt tapöpë ök nampök wë.” Pël yemaan omèn pöp pimënt kat wiak mëëa. “Ne tapöp.”

10 Pël maan pit epël mëëa. “Ni tol ëak itöörar ompyaö saup?”

11 Pël maan puuk kangiir epël mëëa. “Omèn pitëm Yesu pël aim pöpök pim waasöptaring yanget ngawi sak itöörarë wa nemëak epël neea. ‘Ni Siloam i kaöök së iiröm,’ pël neaan së iiran pötak nem itöörar ompyaö sak omnantön ityaangk.”

12 Pël maan pit epël mëëa. “Omèn pöp tarëk wë?” Pël maan pi, “Ne köpël,” pël mëëa.

13 Pël maan Yuta omnarö pit omèn it il tëak wakaima pöp mësak Parisi ngönën omnaröa naë sa.

14 Akun Yesuu yanget kaplak ngawi sak omnampë itöörar ompyaö mowesa pöt Yuta omnaröa kë yesa akun ngëëngk nentakök ëa.

15 Pötaan Parisi omnarö pit pëël mëak epël mëëa. “Tol ëak nim itöörar ompyaö saup?” Pël maan itöörar ompyaö sa pöpök epël mëëa. “Puuk yanget waasöptaring kaplak ngawi sak itöörarë wa nemëën iirën it nga yangëngk.”

16 Pël maan Parisi omèn naröak epël mëëa. “Omèn epop akun ngëëngkët kë sëpënëak ngön kosang wiaut yailën yak ten Anutuuk wes mëën newaisënëp pöt ëwat yes.” Pël maan naröak epël

mëea. “Tol äak omën saunaringöpök retëng ke epël eëpën?” Pitëmënt neneren pël mëak pitëm wëwëet kom ëa.

17 Pël äak pit kaalak omën it il tëa pöpön epël mëea. “Omën nim itöörar ompyaö niwesa pöpön talëp yemaan?” Pël maan epël mëea. “Pi tektek ngön yaaö omën namp.”

18 Yuta kaöaröak omën pöp it il tëak wakaimaupök it nga ngëna pöten kön wi kosang wasëpnaaten kaaö eën ëlre pepaarën yas mëea.

19 Pël äak epël mëea. “Epop arpim ruup ma? Ëlëpë yaatakaan it ngaap oröaup ma? Yak tol äakök peene it nga yangëngk?”

20 Pël maan ëlre pepaar kangiiir epël mëea. “Epop tenpim ruup pöt ewat wë, ëlëpök it ngaapöp wilaup.

21 Pël äaupök peene tol äak it nga yangëngk pöten tenip köpël. Talëpök itöörar ngaul moulmëa wes pötenta tenip köpël. Ar pimtën pëel maë. Pi kaö saupök pimtök pimtë songönten ök niapnaan.”

22 Ëlre pepaar piarip Yuta kaöaröen kas eënak pël mëea. Pöt Yuta kaöarö ngön epël kosang wia. Omën nampök Yesuun pi Kristo, Anutuu Yaö Mëeaup pël war wesak apna pöp ngönën tup-takaan yaya mepanëen waö ë mëepnaat.

23 Pël wieëa pötaanök ëlre pepaar piarip epël mëea. “Pi kaö saupök arimtok pëel maë.”

24 Pël maan pit kaalak omën ngaan it il tëak wakaima pöpön ngön maan akun nentepar sa. Pël äak epël mëea. “Ni Anutuu eöetak yaap am. Ten omën pipopön ewat wë. Pi saun omnamp.”

25 Pël maan pi kangiiir epël mëea. “Pi

saunaringep ma won pöt ne köpël. Ën ne omën kopët nentenökëer kön wia. Ne ngaan itöörar ngaap wakaimaup. Pël äautak peenökëer it nga yangëngk.”

²⁶ Pël maan pit epël mëëa. “Pi tol elnia? Tol äak itöörar ompyaö niwesa?”

²⁷ Pël maan pi kangiir pitën epël mëëa. “Ar tol ëënak ök yeniaan kat wiinëëten kaaö yeë? Kaalak tol äak niaan kat wiin? Ma arta pim ënëm ëën ma?”

²⁸ Pël maan pit piin utpet wesak epël mëëa. “Nimtokëer omën pömorë ënëm yaaumoröp. Ten pörö Moses pim ngön wia pöta ënëm yaurö.

²⁹ Ten pörö Anutuuk Mosesën ngön ök mëëa pöt ëwatörö. Ën omën pipmorön ten köpëlöp. Talëlaan oröa?”

³⁰ Pël maan omën pöpök kangiir epël mëëa. “Elei, omën epët piita ke nalte. Ar köpël, pi talëlaan waisa wes. Pël äaupök nem itöörar ompyaö newesaut.

³¹ Tiar ëwat wë. Anutu pi saun omnaröa ngönöt kat nemowiin yaaup. Ën omën namp Anutuun yaya maimeë pim könöökë ënëm yaaupök më yaë pötak pim ngönte kat mowi yaë.

³² Ngaanëer öng nampök ru it il tëa namp wilën omën nampök itöörar ompyaö mowesa pël aan kat nawiin äaut.

³³ Anutuuk omën epop wes nemomëën ëanëën retëng ke epëlte naën ëan tapön.”

³⁴ Pël maan pitök kangiir epël mëëa. “Nim ëlëpë yaatak saunaring wëën pötaring wil niulëën wakaimaumor. Nuuk yok pangk ten ngönen rë niulömëak yaan ma?” Pël mëak waö ë mëa.

*Yesuun kön wi kosang newasën yaaurö pit lup-
meri it ngaap sak wë*

³⁵ Yesu pitëm pimëen pël elmëa ngön pöt kat wiak omën pöp koirak epël yema. “Ni Omën Këepön kön wi kosang yewasën ma?”

³⁶ Pël maan omën pöpök epël yema. “Kaöap, Omën Kë pöp talëp? Ni ök nea. Pël ëen ne kön wi kosang wasumaan.”

³⁷ Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni yok piin itenaup pöp peene niiring ngönngön yaë epop.”

³⁸ Pël maan omën pöpök epël yema. “Aköp, ne kön wi kosang yaniwas.” Pël mëak pi rar rë wesirak Yesuun yaya yema.

³⁹ Pël yaëen Yesuuk epël yema. “Ne yanger-akë omnarö ar kom elniimëak waisaup. Pötaanök omën it ngaap pël yewesaurö pit it nga ngëmpnaat. Ën omën pitëmtok pitëmtën it nga yangënaurö pël yewesaurö pit kangiir ngaap sëpnaat.”

⁴⁰ Pël yemaan Parisi ngönën omën narö pim naë wëaurö pit ngön pöt kat wiak Yesuun epël yema. “Nuuk tenën, ‘Arta it ngaapörö’ pël yeniaan ma?”

⁴¹ Pël maan Yesuuk epël yema. “Arim itöt ngaap talte saunatë kangut won ön. Ar it ngaarö pël yaaurö. Pötaanök arim saunatë kangut wiaan ön.”

10

Sëpsëp ëmöökë watepang ngönte

¹ Yesu pi watepang ngön nent epël yema. “Ne yaap pan niamaan kat wieë. Omën namp sëpsëp ëmöök ëm kanërak neilaan maimerek ngaar kaö möak wel rëak öngpök yes pipop pi koröp kosangëp omnant këkain yewaup.

2 Ën em kanërak yeila pöpökëer sëpsëpöröa ngarangkep.

3 Pi sëen kanweri ngarangkepök kan të mowiin ilapnaat. Pël ëak yapin maan kat wiin mësak orööpnaat.

4 Pimorö mësak orö ulmëak pimënt wet rapnaat. Pël ëen sëpsëpörö pit ngön kat yawiaurö. Pötaanök pimtë ngönte kat wiak ënëm sëpnaat.

5 Pit omën maimapë ënëm nasëpan. Won, pit piin kas ëëpnaat. Pöt tol ëënak? Pit omën maimaröa ngönötön köpël ëak pötaan kas ëëpnaat.”

6 Yesu pi watepang ngön pöt maan pit pim ngön pitën mëëa pöta songönte ëngk ma e wesa.

Yesu pi sëpsëp ngarangk ompyaup

7 Pël yaëen Yesuuk kaalak epël yema. “Ne yaap pan niamaan. Nemënt tapöp sëpsëpöröa kanwer.

8 Tektek omën kaarkaarörö, nem wet rëak waisa piporö, omnant këkain yaaurö. Pötaanök sëpsëpörö pitëm ngönöt köpël ëak kat nemowiin eima.

9 Nemënt tapöpök kanwer. Pötaanök omën namp nem naë wais oröak kakaati ilapna pöp Anutuuk utpetetakaan kama moöpnaap. Pël ëen pi ilëak oröak ëeimeë kaömp neim öpnaap.

10 Kain omën pöp pas newaispan. Pi sëpsëpörö kain wak mënak utpet wasëpnaap. Ën ne pöp ar omnarö nem naëaan wëwëet önëak waisaut. Pötaanök ërëpsawiarang wëwëetak önëet.

11 Ne sëpsëpöröa ngarangk ompyaup. Pötaanök sëpsëp ngarangk ompyaup pim wëwëet sëpsëpöröaan këëpöt wes mampnaat.

12 Omën sêpsêp pep panëep won, sumetaan pëen ngarangk yaaup pi kent tokörö yewaisën itenak sêpsêpörö moolëak kas sëen mënak rep mëepnaat.

13 Pöt pi sêpsêpöröaan kön selap naën, sumetaan pëen yeëa pötaanök.

14-15 Ne sêpsêpöröa ngarangk ompyaup. Pötaanök nem Pepap pi neen êwat wëen ne piin êwat wë. Ök tapël ne nem sêpsêpörö arën êwat wëen ar neen êwat wë. Pötaanök nem wëwëet arimëen këepöt wes nimpaat.

16 Ën nem sêpsêp munt naröeta wë. Pörö ëm epöök wonörö. Pötaanök ne pöröeta koirumaap. Pël ëen pit nem ngönte kat wiak tok kopët nent ëen ngarangk kopëtap nemënt pötaan nemtok ngarangk ëëmaan.

17 Nem wëwëet pitëmëen sêp wesak kaalak ömaat. Pötaanök nem Pepap ne lup sant yaalnë.

18 Omën nampök elnëen pangk wel nawiingan. Won. Pöt nemtë könöök wëwëet sêp wasumaat. Ne nem wëwëet sêp wasuma pöta weëre kosangët pangk wia. Ën kaalak öma pöta weëre kosang pöteta pangk wia. Ne pël ëëmëak Pepak ngan rë nenaut.”

19 Yesu pi pël maan Yuta omnarö ngön pöt kat wiak kaalak kom ëak tok nentepar sa.

20 Pël ëak naröak epël mëëa. “Urmerap pim lupmeri ilëak wëen kaökaö yaë. Tol ëënak ar pim ngönöt kat mowieim?”

21 Pël maan naröak epël mëëa. “Ngön epët omën urmerapring wëaupë ngönte won. Urmerapring wëaupök yok pangk omën it il tëaurö ompyaö mowasëpën ma?”

Yuta omnarö Yesuun kööre tok elmëa

22 Yuta omnaröa Yerusalem ngönën tup kaöeta kan tëa akunet temanöm sëen pöt ngëengk wesak kè sa yeëa pöt kopiirir akunetak temanöm sa.

23 Pël èën Yesu pi ngönën tup kaö pöta kaö nera yapinte Solomon pöta kakaati yesën,

24 Yuta omnarö pit wais pi tekarak ulmëak taueë epël yema. “Ni tol èënak nim songönte wa ngep yaëen ten kön selap yeë? Ni yaap Kristo, Anutuu Yaö Niiakup pöt tenën war wesak ök nia.”

25 Pël maan Yesuuk pitën kangiiir epël yema. “Ne yok ök niautak ar kön wi kosang nenewasën yeë. Nem ya yamëngk epot pout nem Pepapë këm ngöntak yeë epotök ne Anutuu Yaö Neeaup pöt tekeri yenewas.

26 Pël yeëetak ar nem sëpsëp toktakaanörö won. Pötaanök ar kön wi kosang nenewasën yeë.

27 Èn nem sëpsëpörö nem ngön kat yawiaurö. Pël èën ne pitën ewat wëen nem ènëm yaaurö.

28 Pël èën nook wëwë kosangët koir mangkën wakaim öpnaarö. Pit kö nasëpan. Won pan. Omën nampökta nem moresiaan wa ëp naëpan.

29 Nem Pepapök pit nemëen nenaaurö. Pi weëre kosang panëep omën ël pout il wesaup. Pötaanök omën nampök Pepa moresiaan wa ëp naëpan.

30 Neere nem Pepap tenip kopëtap.”

31 Pël maan Yuta omnarö pit kaalak këlöt wak pi mööpënëak yaë.

32 Pël yaëen Yesuuk epël yema. “Ne ya ompyaö epot pout Pepa naëaanötök pet elniautep, tol nentaanök ar kël nemöönëak yeë?”

33 Pël maan Yuta omnarö pit nerak wak epël yema. “Ten ya ompyaö pöt nentaan kön wiakök ni kël nimöönëak naën. Ni omën yaapöpök Anutuun ökre was aimeë nimtën Anutu pël aimën. Pötaanök kël nimöönëak yeë.”

34 Pël maan Yesuuk epël yema. “Arim ngönën pepeweri Anutuuk maan retëng äaut omën pim ya yamëngkauröaan epël wia. ‘Ar Anutu nem ökörö.’

35 Omën pörö pit ngaan Anutuu ngönte pitëm naë sëen pitën Anutuu urtak wë mëea ngönën ngön epët kaëngk naën yaë.

36 Pël äautak ne pöt, Pep pimtök neen yaö neak wes nemëënak yangerak irëaut. Pötaanök epël yak. ‘Ne Anutuu Ruup,’ pël yakap tol ëënak arök, ‘Ni Anutuun ökre was yaan,’ pël neaim?

37 Nem Pepapë yaat namëngkën yeë pöt ar neen kön wi kosang nenewasën ëënëët.

38 Ar nem ngönten kön wi kosang nenewasën yeë. Pël yeëetak ne nem Pepapë yaat yamëngk epot pöt Pep neering wëen ne Peparëng wë pöt këëkë ëwat sënëen nem ya yamëngk epotön itenak neen kön wi kosang wasën.”

39 Pël maan pit kaalak wali öpënëak ëak mor könöm ëen yes.

40 Ten Yesuring kaalak së Yotan olëak ëngk komuntakël Sonë ngaan omnarö i momëeima pörek së wakaimaut.

41 Pörek wëen omën selapp pim naë wais oröak wë neneren epël yema. “Yaap, Son pi ya retëng nent naën äaut. Ën Son pim omën epopön ngön aim pöt nent kaar won.”

42 Pël mëak omën pörek wëa pörö narö piin kön wi kosang yewas.

11

Lasaras wel wia

¹ Petani kak omën namp wëa yapinte Lasaras pi pörek yauman wieëa. Pim sasaar Mataare Maria piaripta kak taprekaar.

² Ngaan Maria pöpök i köp nga kampët Aköpë ingesiarë lë momëak pim kepön ëptaring kol mowesaup. Pim nangap Lasaras pi yauman yeëa.

³ Pël ëën sasaarök Yesuu ngësël ngön epël wes mëa. “O Aköp, nim kent yaën pöp yauman yaë.”

⁴ Pël maan Yesu pi ngön pöt kat wiak tenën epël yenia. “Yauman pipët pi wel wiipënëak naën. Piptak omnarö Anutuun yaya maimëë pim Ruup neenta yaya neanëët.”

⁵ Yesu pi Mataare Mariaare Lasarasringöröen kent yeëa.

⁶ Pël yaaup yak Lasarasë yauman yaaut kat wiak pim kak wëaurek wëën akun nentepar sa.

⁷ Pël ëën ten pim ruuröen epël yenia. “Tiar kaalak Yutia yangerakë sëpa.”

⁸ Pël niaan ten epël mëëaut. “Rë yanuulaup, peene tapët Yuta kaöaröak kël nimööpënëak ëautep ni kaalak tapël sëpenëak yaan ma?”

⁹ Pël maan Yesuuk epël yenia. “Kët nenta öngpök aöa 12 ëak wia. Pötaanök yanget ëwa wiaan omën namp këtëk kan yesem kawi nengentiipan.

¹⁰ Ën omën namp rö kan yesem ëwaat won pötaan kawi ngentiipnaat.”

¹¹ Pi ngön pöt niak kaalak ënëm tenën epël yenia. “Tiarim ngöntöp Lasaras pi ka uraarek së it moilmaan.”

12 Pël niaan ten epël määaut. “Aköp, pi ka urak pöt ompyaö sēpnaat.”

13 Yesu pi Lasaras wel wiauten yeniaanak tenök pöt ka yaap uraan yenia wesan.

14 Pël yeēan pöt Yesu pi war wesak epël yenia. “Lasaras wel wia.

15 Ne wet rēak pim naē nasēn äaut. Ēn wel wiak wiaanak neen kön wi kosang newasēnēētaan sē ya momēmpaat. Pötaanök arim kön wi kosang wasēneētaan ērēpērēp yeē. Yok peenök pim naē sēpa.”

16 Pël niaan Tomas, yapin nent Ruprup Ēak Wilaup, puuk ten pim karurōen epël yenia. “Sēpa, tiarta piiring erēn äak wel wiipenaan.”

Yesu pi weletakaan wal yaautere wēwēeta pepap

17 Pël niak ten Yesuring sē orök Lasaras yangaök kēt kong nent wieēa pöt ēwat saut.

18 Petani kak pōrek Yerusalem kak naē 3 kilomita pöta ök wieēa.

19 Pötaanök Yuta omēn narō selap pan Mataare Mariaan yaare sēr mapēnēak sē wēa.

20 Pël ēēn Mata pi Yesu yesēn kat wiak koirēpēnēak kamtaök tenim naē waisa. Pël ēēn Maria pi om kak wēa.

21 Pël ēēn Mata pi wais ten nikoirak Yesuun epël yema. “Aköp, ni eprek wēanēēn nem nangap wel nawiin ēan tapōn.

22 Pël äaap ne niin ēwat wē. Peenta ni Anutuun omēn nantōn kimang maan pöt yok pangk nimpnaat.”

23 Pël maan Yesuuk epël yema. “Nim nangap kaalak wal ēēpnaap.”

24 Pël maan Mataak epël yema. “Pim akun kaöaöök ten omën pourö wal ëëna pötak wal ëëpna pöten ne yok ewat wë.”

25 Pël maan Yesuuk epël yema. “Weletakaan wal yaautere wëwëeta pepap nemënt tapöp. Omën namp neen kön wi kosang newasëpna pöp pi wel sasa nawiipan. Om wakaim öpnaat.

26 Pötaanök omën narö nem naëaan wëwëet wak neen kön wi kosang newasëpna pörö wel nawiipanëerö. Pit om wakaim öpnaarö. Ni pöten kön wi kosang yewasën ma won?”

27 Pël maan Mataak Yesuun epël yema. “Mak Aköp, ne niin kön wi kosang yeniwas. Ni Anutuu Ruup, pim tenën Yaö Niiaup Kristo, ngaan Anutuuk yangaak oröömëep pël ëaup.”

Yesu pi ing ëa

28 Mata pi Yesuun pël mëak së pim nangap Mariaan gön laaök epël mëëa. “Rë yanuulaup pi wais wë niin ya.”

29 Pël maan Maria pi kat wiak teënt wal ëak Yesuu ngësë waisa.

30 Yesu pi kakë nasën, Mataë koira pörek om wëa.

31 Pël ëën Maria pi teënt orök yewaisën Yuta omën piaripön yaare sër mapnak së piarpim kaatak wëaurö pit itaangkën Maria pi teënt wal ëak yaaröön yangaöök së ing apënëak yes wesak pit pim ënëm waisa.

32 Pël ëën Maria pi tenim naë wais orök Yesuun itenak pim naë iri wel aisëak piin epël yema. “Aköp, ni eprek wëanëën nem nangap wel nawiin ëan tapön.”

33 Pël mëak ing yemaan Yuta omën pim ënëm waisaö pöröeta top ëak ing ya. Pël ëen Yesu pi pöten itenak ya ilak sa.

34 Pël ëak epël yema. “Ar pim sokur tarëk weer-aurö?” Pël maan pit piin epël yema. “Aköp, së itaampa.”

35 Pël maan Yesu pi ing ya.

36 Pël yaëen Yuta omnarö pit neneren epël yema. “Iteneë. Omën epop pimëen kent pan kön wieëaap.”

37 Yemaan naröak epël yema. “Omën epop pi it il tēaup ompyaö mowesaupe. Pi kaamök elmëanëen Lasaras wel nawiin ëan tapön.”

Yesu pi Lasaras wal ë moulmëa

38 Yesu pi kaalak ya ilak sëen yangaöök së oröa. Omën pöp kël öngöpöök wi ulmëak kël saulöp naöök ur wari ulmëëa.

39 Pël ëaan Yesuuk epël yema. “Ar kël epö wa pëlëer wieë.” Pël maan omën wel wiaupë sasëp Mata puuk epël yema. “Aköp, pi wel wiin wieë akun kong nent saup yak kamp utpet yaë.”

40 Pël maan Yesuuk piin epël yema. “Tol ëënak yaan? Ne wet rëak epël niakat. ‘Ni kön wi kosang wasumë pötak Anutuu weëre kosangët oröön itaampëët, pël niakat.’”

41 Pël maan pit këlö wa pëlëer wiin Yesu pi ngaarëkël iteneë epël yema. “Pep, ne niin yowe yeniak. Ne kimang niaan kat yawiaup.

42 Ne niin ewat. Ni kët poutë nem kimang ngönöt kat yawiaup. Ën om omën e taua eporöaan kön wiak pit nuuk ne wes nemëen waisan pöt kön wi kosang wasëpna pötaanök epël yeniak.”

⁴³ Pël mäak pi ngön äak epël yema. “Lasaras, ni wal äak orö.”

⁴⁴ Pël maan omën welap wal äak oröa. Ingre moresiarë wii tēautre ën kepönöök poë koröp kör koëaöre pöt om äaul äaan. Pël ëën Yesuuk omnaröen epël yema. “Wil moulmëeë. Pël ëën sēpnaan.”

*Kaōarōak Yesu mëmpënëak kup ria
(Matiu 26:1-5; Maak 14:1-2; Luk 22:1-2)*

⁴⁵ Yuta omën selap Mariaaring wais wëaurö pit Yesuu äa pöten itenak narö piin kön wi kosang wesa.

⁴⁶ Pël ëën narōak sē Parisi ngönën omnaröen Yesuu äa pöten ök mëëa.

⁴⁷ Pël ëën kiri ar yaaō kaōarōere Parisi omnarö pit kansolörö wa top ë ulmäak epël mëëa. “Omën Yesu pömor retëng it ngolöpöt yaëep tol elmëepen?”

⁴⁸ Pi om pël ëeim wëën tiar kat koko öpena pöt omën pourö pim naë sē rē olëak piin kön wi kosang wasēpnaat. Pël ëën Rom ngaarö wais tiarim omnarōere ngönën tup kaōere pöt utpet niwasēpnaat.”

⁴⁹ Pël yaan pitëm kar namp yapinte Kaiapas pöp krismaki pötak kiri ar yaauröa wotöök wëaup puuk epël mëëa. “Ar kön won pan.

⁵⁰ Epël kön wieë. Yuta omën pourö kö senganëën kopëtapök wel wiipna pöt ompyaut.”

⁵¹ Pim ngön mëëa pipët pimtë könöök won, pi krismaki pötak kiri ar yaauröa wotöök wë yak Yesu kopëtapök Yuta omnaröaan wel wiipna pöten war wesak mëëa.

⁵² Pël äaup Yesu pi Yuta omnarö tenimtëën won, Anutuuk pim omnarö yang ël epotë wë eporö rongan kopëtet ë niulëepënëak pël äaup. Pöt Kaiapas pi kön nawiin wë äa.

⁵³ Pël maan pit kët pötak Yesu mëmpna ngönte ngës rëa.

⁵⁴ Pël yaëën Yesu pi Yuta omnaröa itöök sak waisak naën. Kak pörek sêp mowesak yang omën wonra kautakël kak nerekë yapinte Iprem pörek sê ten pim ruuröaring wakaimaut.

⁵⁵ Yuta omnaröa Anutuu mait elmëa akun ngëëngkët temanöm yesën ka kotutëaan omnarö lup kôlam tääpënëak wet rëak Yerusalem kakë sa, pitëm ngön kosangta wieëaul.

⁵⁶ Pël ëën pit ngönën tup kaöeta kakaati sê Yesuun ap wesak pitëmënt neneren epël mëëa. “Ar tol yewas? Pi akun ngëëngk eptak newaisën ëëpën koröp.”

⁵⁷ Pël yemaan kiri ar yaaö kaöaröere Parisi ngönën omnarö pit ngön kosang epël wia. “Omën namp pim wëaurekën ewat wë pöt ök aan wali öpenaan.”

12

Mariaak Yesuu ingesiarë i köp kaampët lë momëa

(Matiu 26:6-13; Maak 14:3-9)

¹ Anutuu mait elmëa akunet temanöm sêpënëak ngolöp yaëën kët 6 ëak wiaan ten Yesuring Petani kak sê oröaut. Kak pörek Lasaras Yesuuk wele-takaan wal ë moulmëaup pim kak.

² Pël ëën omën pörek wëaurö pit Yesuring kaömp ngawi nëmpënëak kaömp ar ëa. Pël ëak Mata pi kaömp yokorön Lasaras pi omën Yesuring wel aisëëë kaömp yena pöröaring wëa.

³ Pël ëën Maria pi i köp nga kamp sum kësang yaaö kep kot nent wak Yesuu ingesiarë lë momëak

pim kepön ëptaring kol yemowas. Pël ëen i pöta kappell ka pöt ur wariak wieëa.

⁴ Pël ëen Yesuu ruurö tenim naëaan namp, Yutas Keriot kakaanëp, Yesuun kup mowiipnaap puuk epël ya.

⁵ “Tiar tol ëënak i köp nga kamp epët omnarö menak 300 kina wak omnant wonörö mempen naën?”

⁶ Pi omën omnant wonöröaan kön nawiin wë mëëa. Pi mon kërëëp ngarangk ëëë kain yaaup yakök pël ëëpënëak mëëa.

⁷ Pël yemaan Yesu pi epël yema. “Pël mangan. Pi epët nem yangerak neweerëpna akunetaan peram wiak wakaimautak yaalnë.

⁸ Omën ngöntök yaaö piporö arring akun wali öpnaaröak ar ënëmak yok pangk ompyaö elmëëneët. Ën ne pöt, arring akun wali naön ëëmaap yak pim ompyaö yaalnë epët yok pangk yaalnë.”

Kiri ar yaaö kaöarö Lasaras mëmpënëak kup ria

⁹ Yuta omën selap pan Yesu Petani kak wë pöt kak wiak waisa. Pit Yesu pimtën itaampënëak won, Lasaras Yesuuk weletakaan wal ë moulmëa pöpönta itaampënëak waisa.

¹⁰ Pël ëen kiri ar yaaö kaöarö pit Lasaras piita Yesuring mëmpënëak kup ria.

¹¹ Pöt Yuta omën selap pan Lasarasë ëa pötaan kiri ar yaaö kaöarö kasëng menak Yesuun kön wi kosang wesa pötaanök.

*Yesu pi pol tongkiipök Yerusalem kakë sa
(Matiu 21:1-11; Maak 11:1-11; Luk 19:28-40)*

12 Ëlpamök omën rongan kësang Anutuu mait elmëa akun ngëengktak wa top ëak wëa pörö Yesu Yerusalem kak waisëpnaan yaë pöt kat wia.

13 Pël ëak pit ërëpërëp yeem këemre kewis wak kamtaöök koirëpënëak yewaisem ngön ëak epël ya. “Yowe.

Aköpë këm ngöntak yewais epopön yaya mepa.

Pi Israel omnaröa omp aköp.”

14 Pël yemaan Yesu pi pol tongki ru namp koirak rangk wel aisëa. Pöt ngönën pepeweri wieëa pöl ëa.

15 “Saion kak wëaurö ar kas ëëngan.

Arim omën omp aköp arim naë yewais.

Pi pol tongki ruupë rangk wel aisëak yewais.”

16 Pël elmëauta songön pöt pim ruurö ten akun pötak kön nawiin ëaut. Ënëmak pi kutömweri is ë rangiat wak wëënak ten epël kön wiaut. “Ngaan pimëën ngönën pepeweri wia pöt kë rapënëak omnaröak pimëën pël elmëa,” pöt kön wiaut.

17 Ngaan omën Yesuuk Lasarasën ngön mëak weletakaan wal ë yemoulmëën itena pöröak Yesu pim ëa pöten ök maima.

18 Pël ëën omën kësang pan pim retëng ëa pöt kat wiak pi koirëpënëak kamtaöök waisa.

19 Pël ëën Parisi ngönën omnarö pitëmënt neneren epël mëëa. “Ar iteneë. Omën pourö pim naë së rë olëak wë. Tiar yok pangk naënganpe.”

Krik omën naröak Yesuun itaampënëak mëëa

20 Yuta omnarö akun ngëengktak Yerusalem kak së Anutuun yaya mapënëak yesën Krik omën narö pitring sa.

21 Pël äak omën pörö pit Pilip, Kalili yangerak Pe-saita kakaanëp, pim naë wais epël mëëa. “Ngöntöp, ten Yesuun itaampunëak yewais.”

22 Pël maan Pilip pi së Entruun mëak piarip së Yesuun ök mëëa.

23 Pël ëën Yesuuk kangiir epël ök mëëa. “Omën Këëp nem kutömweri is ë rangiat öma akunet temanöm yes.

24 Ne yaap pan niamaan. Korupaë öpö yangerak nangëntën ngaarëk wiaapna pöt kopët tapö om wiaapnaat. Ën yangerak ngëntëpna pötak rëngap yaaröön ëlëp moö sëën kaalak kë selap utöpnaat.

25 Ök tapël namp pi pimtë möönre koröpöön kent ëëpna pöp kö sëpnaat. Ën namp e yangerak wë pi nemëën yak pim möönre koröpö këëpöt wasëpna pöp wëwë kosang koir mangkën wakaim öpnaat.

26 Pötaanök omën namp nem inëën elnëëpënëak pöt nem ngönte kat wiak ënëm ëëp. Pël äak nem kak öma pörek nem inëën ru sak öpnaap. Pël ëën nem inëën elnëëpna pöp nem Pepapök ping mowasëpnaat.”

Yesu pimtë wel wiipnaataan ök mëëa

27 Yesuuk pël niak kaalak epël yenia. “Nem lupmer könöm yaëëp tol am? Ma epël mem ma? ‘Pep, nem naë orööpënëak yaë epët wa ap was,’ pël mam ma? Pël mema pöt pangk naëpan. Könöm orö nerëëpënëak waisaut.

28 Pötaanök Pep, ni nim yapinte kaö was.” Yesu pi pël yemaan kutömweriaan ngön nent epël irëa. “Ne nem yapinte kaö wesaut. Pötaanök kaalak kaö wasumaan.”

29 Pël één omën piiring taueëaurö pit ngön pöt kat wiak naröak epël yema. “Tangre kaö yera.” Pël yemaan naröak epël yema. “Ensel nampök piin ngön yema.”

30 Pël yaan Yesuuk nerek wak epël yema. “Ngön pipët nemëen naën. Ar kaamök elniipënëak yaarö.

31 Peene Anutuuk omën ngönën wonörö këlangön yaatak niulëak yangerkä kaöap, Seten, pi il mowasëpnaat.

32 Pöt omnarö pit ne yangerakaan wak ngaarëk këraarak nemöönak yang ël epotë omnarö pourö wa nem naë niulëëmaat.”

33 Pim ngön mëëa pöt pimtë wel wiipnaaten mëëa.

34 Pël één omën piiring wëaurö pit epël yema. “Ten ngön kosangtak epël kat wi yeë. ‘Yaö Mëëaup, Kristo pi akun wali wakaim öpnaap.’ Pël wiaap tol éénak ni epël yaan? ‘Omnarö pit Omën Këëp wa ngaarëk mööpnaat,’ pël yaan. Omën Kë pöp talëp?”

35 Pël maan Yesu pi pitën epël yema. “Nem es ëwa epö arim naë akun kot nent wiaapnaat. Pötaanök ar ëwa elniipnaatak koutak ngep elniipanok sak waiseë. Pöt omën namp koutak yesem pöt, pim sëpna kön wiaul nasën ëëpnaat.

36 Pötaanök ëwa elnia epöökëer pöten kön wi kosang weseë. Pël éénë pötak ar ëwa pepap nem ingre mor sënëët.”

Yuta omnarö Yesuun kön wi kosang newasën ëa

Yesu pi pël më pet irak së ëlëëp ilaan pit it-naangkën ëa.

37 Pit ngaanëer pitëm itöök Yesu pim retëng selap pan yaëënak piin kön wi kosang nemowasën eima.

³⁸ Pöt Aisaia pim tektek ngönte epël retëng ëa pöt kë oröa.

“Aköp, omnaröa naëaan nampök tenim ngönte kön wi kosang newasën yaë.

Ën Aköp, ni ya yamëngkem nim weëre kosangö pet elmëen nampökta pöten itenak kön nawiin yaë.”

³⁹ Pël ëak pitëm Yesuun kön wi kosang newasën ëa pöta songönte Aisaia puuk ngön nent epël ëa.

⁴⁰ “Pitëm itöök itaampööre lupmeri kön wi pël ëak Anutuu naë rë olaan ompyaö mowaspanëak Anutuuk pit it ngaap mowesak lupöt këlötë ök wes moulmëaurö.”

⁴¹ Aisaia pi Yesuu kutöm ë rangiatön itneëak ngön pipot wet rëak ëaut.

⁴² Pël ëaut omën kaö narö selap pit Yesuun kön wi kosang weseëak war wasëpnaatep Parisi omnaröak ngönën keimön elmëëpanëak kas ëën yak wesak wakaima.

⁴³ Pit Anutuuk pitëm yapinte wak isëpnaaten kent panë naën. Omnarö pitëmtok pitëmtë yapinte wak isak mapna pötenök kent pan ëa.

Yesuu ngöntak omnarö kom elniipnaat

⁴⁴ Yesu pi ngön ëak epël yema. “Omën namp pi neen kön wi kosang newasëpna pöp nemtën pëen naëpan. Pep wes nemëen waisaup piinta kön wi kosang wasëpnaat.

⁴⁵ Ën namp neen itnengempëna pöp Pep wes nemëen waisaup piinta itaampnaat.

⁴⁶ Ne ëwa pepap yak omën neen kön wi kosang yenewesaurö koutak önganëak ëwa elniimëak yangerak irëaut.

⁴⁷ Pötaanök omën namp nem ngönte kat wiak ngaar naön eëpna pöp ne këlangön yaatak moulmëemëak ngön ë pet nairën eëmaap. Ne omnarö këlangön yaatak moulmëemëak neiraan, utpetetakaan kama moömëak irëaup.

⁴⁸ Omën namp ne kasëng nemenak nem ngönten kaaö eëpna pöp ngön ë pet yairauröa ök pi kom elmëepnaap. Pöt nem ngön wet rëak ök yeniak epotök akun kaöaöök ngön ë pet yairauröa yaë pöl eëpnaat.

⁴⁹ Nem ngön aim epot nemtë könöökaan naën. Won, Pep wes nemëaup puuk ök neeautök pim neeaup war wesak ök niaim.

⁵⁰ Pël ëak ne ewat wë. Ar nem Pepapë ngön ngaar önë pöt wëwë kosangët koir nimpnaat. Pötaanök nem ngön ök niaim epot pim ngan rë nenautök ök niaim.”

13

Yesuuk pim ruuröa ingöt i moira

¹ Anutuu mait elmëa akun ngëëngkët temanöm yesën Yesu pimtë eëpnaaten epël kön wia. “Ne yanger sëp wesak nem Pepapë ngësë suma akunet temanöm yes,” pël kön wiak omën pimorö yangerak wëaurö lup sant elnieima. Pim lup sant elnieima pöt om wiaan wel wiipnaat.

² Wiap kanök ten kaömp neim wëen Setenök Yutas Keriöt kakaanëp, Saimonë ruup, pim lupmeri ilaan Yesu kööre toköröa moresi moulmëepënëak kön wia.

³ Ën Yesu pi pöt epël kön wia. “Ne nem Pepapë naëaan irëaup kaalak pim ngësë sumaap. Pötaanök pi nook omnant pout ngarangk eëmëak rë nemëa.”

4 Pël kön wiak kaömpöt söp wesak wal ë ulpëen rangkëp përe wiak poë koröp sak kol yewas pöp nent wa ura.

5 Pël ëak Yesuuk iit söwarweri lë wiak ngës rëak ruuröa ingöt i yaniir. Pël ëak poë koröp pötaring kol niwesaut.

6 Pël ë Saimon Pitaë naë sëen epël yema. “Aköp, nuuk nem ingesiar yok pangk i neneirngan.”

7 Pël maan Yesuuk epël yema. “Nem yeë epëten ni köpël wëen. Ënëmak ëwat sumëët.”

8 Pël maan Pitaak epël yema. “Nuuk yok pangk nem ingesiar i neneirngan pan.” Pël maan Yesuuk kangiiir epël yema. “Nook i naniir ëëma pöt ni neering naöngan.”

9 Pël maan Saimon Pitaak epël yema. “Aköp, ingesiar pëen i neirnganëp, morre kepönre pötta i neir.”

10 Pël maan Yesuuk kangiiir epël yema. “Omën namp koröp pou iirëpna pöp pi ënëm kaalak iirëpnaataan ya kaö namëngkën ëëpnaat. Om ingesiar pëen kaalak iirëpnaat. Pël ëaap ar kölam tëauröak pourö kölam pëen naön.”

11 Pim pël niia pöt piin kup mowiiipnaap tenring wëen itneëak epël yenia. “Ar pourö kölam pëen naön.”

12 Yesu pi ten pim ruuröa ingöt iir pet irak pim ulpëen waliip wa mëak kaalak tenim naë wel aisëak epël yenia. “Ar nem yaalni epëta songönten ëwat wë ma?”

13 Ar neen, ‘Aköp, tenim rë yanuulaup,’ pël neaim pöt yaap, ne arim pöp.

14 Pötaanök ne arim Aköp, rë yanuulaupök arim ingöt iir yanuulë epël arök arim karuröa ingöt i

moirën.

¹⁵ Arim eenëel nook peene pet yaalni. Pötaanök nem yaalni epët arök yal menak nem yeë epël een.

¹⁶ Ne yaap pan niamaan. Inëen yaaö nampök pim ngarangkep il nemowaspan. Ma omën ya nga wes mëen sa nampökta pim wes mäaup il nemowaspan.

¹⁷ Ar pipët ewat wë. Pöta ök eenë pötak erëpsawiarung eim önëët.

¹⁸ Ne ngön epët ar pouröaan neniaan. Omën nemëen wesa pöröen ne ewat wë. Pël äaap omën epot ngönën pepeweri ngön wia pöt kë rap. Pöt ngönën pepeweri epël wia. ‘Omën neering kaömp yen epopök neen utpet pan elnëepënëak yaë.’

¹⁹ Omën pöt naaröön wiaan wet rëak ök yeniak. Pötaan enëmak oröön pöt epël kön wiinëët. ‘Pi yaap Kristo pim ök niia tapöt,’ pël kön wiinëët.

²⁰ Ne yaap pan niamaan. Omën namp nem ya ngan rë menak arim naë wes yanimë epop sant mowasënë pöt ne tapël sant newasënëët. Ën ar ne sant elnëënë pöt nem wes nemäaup tapël sant elmëënëët.”

Yesu pi Yutasë pimëen kup mowiipnaaten war wesak mëä

(Matiu 26:20-25; Maak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Yesu pi pël niak ulöp es mokotön epël yenia. “Ne yaap pan niamaan. Arim naëaan namp ngaaröa naë së nemëen kup mowiipnaat.”

²² Pël niaan ruurö ten it neneren äak talëpön ya pël kön wiak engk ma e wesaut.

²³ Pël äak ruuröa naëaan ne Yesu pi neen kent yaaup yak pim naë wëen,

24 Saimon Pita puuk kepönööring, “Tol?” elnäak, “Talëpön yaarek pëel maan ök niap,” pël yaalnë.

25 Pël elnäen ne Yesuu ngësël ko wiak epël määaut. “Aköp, talëpön yaan?”

26 Pël maan Yesuuk epël yenëa. “Kaömp kaut iistak mëak mempa pipopön yeniak.” Pël neak kaömp kaut iistak mëak Yutas, Saimon Keriot kakaanëp pim ruup, yemangk.

27 Pël ëen Yutas kaömp pöt nëen Seten pim lup-meri ilëa. Pël ëen Yesuuk epël yema. “Omën nim ëëmëak yaën pipët teënt ëëm.”

28 Pël ök yemaan ten piiring wëa pörö kat wiak këékë kön nawiin ëaut.

29 Pël ëak ten naröak epël kön wiaut. “Yutas pi tiarim mon kërëep wieëaupok akun ngëengktakëen omën nant wë wes yamë ma ngöntök yaaurö omën nant mampënëak wes yemomë,” pël wesaut.

30 Yutas pi kaömp kaö pöt wa nak tapëtakëer kakaatiaan oröak rö kan koutak sa.

Kan ngolöpö

31 Yutas pi oröak yesën Yesuuk epël yenia. “Peene Omën Këep nem yapin pingët tekeri yaaröön nook Anutuu yapin pingëteta tekeri wes yamë.

32 Omën Këep ne Anutuu weëre kosangöt tekeri yewas. Pötaanök Anutuuk Omën Këep nem weëre kosangöt tekeri wasëpnaat. Akun wali nasën wiaan pël ëëpnaat.

33 Nem ruurö, ne akun kot nent arring wë olëak sëen ar neen ap wasënëet. Pötaanök Yuta om-naröen mëëa tapët arënta yeniak. Nem së öma pörök ar peene yok pangk newaisngan.

³⁴ Ne kan ngolöpö epël koir yaningk. Ar neneren lup sant ëeim ön. Nem ar lup sant elnieimaa pöl arta arimtok neneraan lup sant ëeim ön.

³⁵ Pël ëënë pöt omnaröak arën itaangkën nem ruurö pël koröp orööpnaat.”

*Yesuuk Pitaë yak mowasëpnaat war wes mëä
(Matu 26:31-35; Maak 14:27-31; Luk 22:31-34)*

³⁶ Pël yeniaan Saimon Pitaak epël yema. “Aköp, ni talël sum?” Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nem së öma pörek yok pangk peene newaisngan. Ënëmak waisumëet.”

³⁷ Pël maan Pitaak epël yema. “Aköp, tol ëënak nim ënëm newaisën ëëm? Ne nimëen wel wiimëak pöt yok pangk wel wiimaat.”

³⁸ Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Ni nim wëwëet nemëen këöpöt wasumëep ma? Ne yaap pan niamaan. Kokor ngön naën wiaan ni akun nentepar nent yak newasumëet.”

14

Yesu pi tiarim Pepa ngësë sëpena kanö

¹ Yesuuk kaalak yal menak epël yenia. “Ar ya ngës ëëngan. Anutuun kön wi kosang wesak neenta kön wi kosang newasën.

² Pöt tol ëënak? Nem Pepapë kak kaat kësang wia. Pötaanök ne wet réak pörek së arimëen ur nant kopëta wes ulmëëmaan. Pël naën wieëanëen ne wet réak ngön pipët arën ök neniaan ëan tapön.

³ Pël ëa pötaanök ne pörek së arim uröt kopëta wes ulmëak ar neering önëen kaalak wais nikoiru-maat.

⁴ Ën nem kan suma pöön ar ëwat wë.”

⁵ Pël niaan Tomasök epël yema. “Aköp, nim kan sumë pöön ten köpël. Tol ëak ewat sën?”

⁶ Pël maan Yesuuk epël yema. “Kan pö nemënt tapöp. Ne ngön këetere wëwëeta pepap. Kan maim naöök së Pepa naë naaröongan. Nemënt kan kopët tapö.

⁷ Ar wet rëak neen yaap ewat sanëen nem Pepapönta ewat san tapön. Peenök ar piin itenak ewat yes pël kön wiinëët.”

⁸ Pël maan Pilipök epël yema. “Aköp, ni Pepen pet elniimë pötak ten yok pangk ëënaat.”

⁹ Pël maan Yesuuk epël yema. “Pilip, ne akun wali pan arring wakaimauppe. Ni neen ewat nasën ma? Omën neen ityaangk pöp nem Pepapönta ityaangk. Oröp ëënak ni epël yaan? ‘Ni Pepen pet elni,’ pël yaan.

¹⁰ Ni, ‘Ne Peparang wëen Pep pi neering wë,’ nem yakpöt kön wi kosang nenewasën imaup ma? Nem ngön arën ök yeniak epot nemtë könöökaan nga ilak ök neniaan. Pep pi neering wë pimtök pim yaat yamëngk.

¹¹ Ar ne Peparang wëen Pep pi neering wë nem ök yeniak epot kat wiak kosang weseë. Pël naën ëak pöt nem ya yamëngk epotön itenak kön wi kosang neweseë.

¹² Ne yaap pan niamaan. Omën namp neen kön wi kosang newasëpna pöp puuk yok pangk nem ya yamëngk epot mëmpnaat. Pël ëak kaö panë wesak mëmpö yesem pim ya pötak nemët il newasëpnaat. Ne Pepa ngësë sumen ëa pötaan pël ëëpën sa.

¹³ Pël ëën ar nem yapintakël kimang neanë pöt Anutuu Ruup nook nem Pepapë weëre kosangöt tekeri wesak yok pangk nimpaat.

14 Ar nem yapintak neen omën nant eëmëak kimang neaan pöt pangk eëmaat.”

Yesuuk Ngëengk Pulö wes määpënëak ök mää

15 “Ar ne lup sant elnëenë pötak nem ök yeniak pöl eëneët.

16 Pël ëak ne Pepen kimang maan puuk Ël Kaamök munt namp arimëen wes määpnaat. Pël eën akun wali arring wakaim öpnaat.

17 Ngëengk Pul pö ngön kääet tekeri yewesa pöta Pulö omën ngönën wonöröak itaampööre ewat sê pël naën yaau. Pötaanök pit sant mowesak naön eëpnaat. Pi peene arring wë arim lupötë wakaim öpnaap. Pötaanök ar piin ewat wë.

18 Ne ar sêp niwasën ru wamir sak naöngan. Arim ngësë kaalak waisumaap.

19 Akun kot nent wia pöt pet irën omën ngönën wonöröak neen itnaangkën eëpën sa. Ën ar pöt neen itaampunëët. Ne öp wëaup. Pötaanök arta öp önëët.

20 Akun pötakök ne Peparang wakaiman, ar neering wëen ne arring wakaiman pöten ewat sënëët.

21 Omën namp nem këm ngönte ngaar wak öpna pöp pi lup sant elnëöpnaap. Ën namp lup sant elnëöpna pöp nem Pepapök pi lup sant elmëöpnaat. Nookta tapël lup sant elmëak nem songönte tekeri wesak pet elmëen itaampnaap.”

22 Yesu pi pël maan Yutas, Keriot kakaanöp won, pim ngampupök epël yema. “Aköp, ni tol eënak nim songönte tenimtën tekeri wes niak omën ngönën wonöröaanta pël naalmëen eëmëak yaan?”

23 Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Omën namp ne lup sant elnäepna pöp pi nem ngönta enëm eëpnaap. Pël eën nem Pepapök pi lup sant elmëen tenip pim naë së piiring önaat.

24 Ën namp pi ne lup sant naalnëen eëpna pöp nem ngönötë enëm naën eëpnaap. Ngön arim e kat yawi epot nemtëet won. Pep nem wes nemëaupök nangkën wak waisaut.

25 “Nemënt arring wë ngön epot pout ök yeniak.

26 Ënëmak arim Ël Kaamököp, Ngëengk Pulö, Pepak nem yapintakël wes mëepna pöök ar rë niulak arim könöt wa ngolöpngolöp niwasëpnaat. Pël eën ar nem ök niaimaö pöt poutön kön wiinëet.

27 Ne ar sëp niwasumëak nem mayaapët ningkën arring wiaapnaat. Nem pöt omnaröa mayaap pöta ök wontak yaningk. Ar ya ngës ëak kas eëngan.

28 Ar ngön epël ök niaan kat wiaurö. ‘Ne ka-maarek së rëak kaalak waisumaat,’ pël niiaut. Pep pi kaöap ne il newesaup. Pötaanök ar yaap neen lup sant elnäan talte nem Pepa ngësë sumä pöten ërëpërëp eën.

29 Këet naaröön wiaan wet rëak ök yeniak. Pötaan enëmak oröön itenak ar kön wi kosang newasënëet.

30 Yangerakë kaöap Seten pi waisëpënëak kan ko yaë. Pötaanök ne arën ngön wali neniaan eëm sa. Pi wais ne il nenewaspan.

31 Yangerakë omën ngönën wonörö nem Pepapön lup sant yaalmëa pöten itenak kön wiipënëak pim ngön ök neeautë enëm yaaup. Yok, wal ëak sëpa.”

15

Yesu pi wain elweë

¹ Yesu pi ten pim ruuröen ök niak kaalak watepang ngön nent epël ök yenia. “Ne wain këwei ököp. Ën nem Pepap pi wain ya ngësöp.

² Nem lööre morötë nautön eëpna pöt ngësöpök orök il moolapnaat. Ën mor nant utöpna pöt pi mënt il moolëak ompyaö mowasën selap utöpnaat.

³ Ar pöt, nem ngön ök niaan kat wian pötak ompyaö niwesa.

⁴ Pötaanök nem arring eim öma pöl ar neering eim ön. Wain mor nemor elwei yal naën pëlëer wë yok pangk nautpan. Ök tapël, arta neering naön eënë pöt kë won eënëët.

⁵ Ne wain songönte. Ar nem moröt. Pötaanök namp neering wëen ne piiring ömaap pim këët selap uteim öpnaat. Ën ar ne söp newesak wë arimënt omnant pangk naëngan.

⁶ Pötaanök neering naön eëpna pöp ngësöpök wain morötë yaë pöl il moolaan wa top ëak esuwesi yemar pöl elmëëpnaat.

⁷ Ar neering wë nem ngönte kat wieim önë pöt ar omën nenten kimang neaan yok pangk nineim ömaat.

⁸ Pötaanök ar kë selap yautön nem ruurö pöt tekeri yesën önë pöt nem Pepapë weëre kosangöt oröön omnarö itaampnaat.

⁹ Nem Pepapök ne lup sant elnëeim wë pöl nook ar lup sant yaalni. Pötaanök ar nem lup sant pöta öngpök ön.

¹⁰ Ar nem këm ngönta ënëm eim önë pötak nem lup sant pöta öngpök wakaim önëët. Neenta tapël

nem Pepapë ngön ngaar weimeë pim lup sant pöta öngpök wëaup.

¹¹ “Ne ngön pipot nem ya ërëpërëp pöt arim naë oröak peö ëak wiaapënëak ök yeniak.

¹² Ne ngön epël niiaut. ‘Nem lup sant elnieima pöl ar nener lup sant elmëeim ön,’ pël niiaut.

¹³ Omën namp pim karuröaan wel wiipna pöpön, ‘Lup sant panë yaë,’ pël mepenaat.

¹⁴ Ar nem yeniak pöl ëënë pötak nook itaangkën nem ngöntörö pël koröp orööpnaat.

¹⁵ Inëen yaaup pi pim ngarangkëpë omnant yaauten köpël wë. Pötaanök nook arën, ‘Inëenörö,’ pël naniwasën yeë. Nem Pepapë naëaan ngön kat wiaut ök niaimaut. Pötaanök ne arën, ‘Nem ngöntörö,’ pël yaniwas.

¹⁶ Arök ne arimëen kom ë neneulëen ëaurö. Nookëer ar këet selap uteim önëak yaatak kom ë niulëaut. Pël ëen arim kë pöt oröak wiaan ar nem yapintak Pepen omën nantön kimang manë pöt yok pangk nimpnaat.

¹⁷ Ne arën kosang wesak epël yeniak. Ar neneraan lup sant ëeim ön.”

Ngönën wonöröak Yesuu ruurö kööre tok elniipnaat

¹⁸ “Ngönën wonöröak kööre tok yaalniin pöt, ‘Pit wet rëak Aköpön kööre tok elmëaurö yak tenënta tapël yaalni,’ pël wasën.

¹⁹ Ar yaap ngönën wonöröa rongantak wëan talte pitëm karurö pël wesak kent elniipën. Ar pitëm toktak wonörö. Nook pitëm naëaan kama niön pitëm wëwëet sëp wesaurö. Pötaan kööre tok yaalni.

²⁰ Arën nem ngön epël niak pöten kön wiaan. ‘Inëen yaaö nampök pim ngarangkëp il nemowaspan.’ Pit neen kööre tok elnäut. Pötaan arënta tapël elniipnaat. Pit nem ngönta ënëm yeëa talte arimteta kat wiak ënëm ëëpën.

²¹ Pël ëëpnaatak pit Pep ne wes nemëaup piin köpël ëak kasëng mena. Pötaanök ar nemorö pël wesak kööre tok elniipnaat.

²² Ne yaap pitëm naë oröak ngön ök nemaan ëan talte pitëm saun pötë kangut tekeri nasën ëëpën. Pël ëëpnaatak ök maan kat wiak kaaö ëaurö. Pötaan saunat wiaapnaat.

²³ Omën neen kööre tok yaalnë piporö nem Pepapönta kööre tok yaalmë.

²⁴ Ne ya ke nentere nent omën ngaanöröa naënöt pitëm tekarak mëneimaut. Pël naën ëan talte saunatë kangut pitëm naë naaröön ëëpën. Pël ëëpnaatak pit nem ya mëna pötön itenak ten Pep pouwaarën kööre tok yaalni.

²⁵ Pël yaë pötak ngönën pepeweri ngaan ngön kosang nent epël ëa pöt kë jaarö. ‘Pit pas neen kööre tok elnäut.’

²⁶ Ël Kaamököp nook nem Pepapë naëaan wes mëen arim ngësë waisëpnaat. Pöp ngön këët tekeri yewesa pöta Pulö Pepapring wëaupök wais nem ngönöt war wesak ök niapnaat.

²⁷ Pël ëën pöt arta ngaanëer nem ya ngës räurekaan akun wali neering wakaimaurö. Pötaan nem songönte arökta tekeri wesak ök anëët.”

16

¹ Yesu pi ten pim ruuröen kaalak epël ök yenia. “Ar kön wi kosang yewesaut sëp wasnganok pël

niiaut.

² Pit ar pitëm ngönën tupötëaan waö ë nimëepnaat. Pël äak kaalak akun nent oröön pit ar mën wel yaniwiem Anutuun kaamök yaalmë pël kaar wasëpnaat.

³ Pit neen köpëlre Pepenta köpël. Pötaanök pël elniipnaat.

⁴ Naaröön wiaan ök yeniak. Pötaanök ënëmak oröön pöt epël wasënëët. ‘Pim ngaan ök niia pötak yaarö,’ pël wasënëët.”

Ngëengk Pulöökë ya yamëngkaut

“Ne ngaan arëring wë yak ngön pipot ök neniaan äaut.

⁵ Pël äautak peene pöt nem wes nemëaupë ngësë sumëak yaëën arim naëaan nampök neen, ‘Ni talël sum?’ pël nenëaan yeë.

⁶ Ne sëen omën orööpnaaten ök niak pötaan ya ngës yeë.

⁷ Pötaanök ne yaap niamaan. Ne ar sëp niwesak sëen arim naë omën ompyaut orööpnaat. Ne nasën eëma pöt Ël Kaamököp arim naë newaispan. Ën nem suma pötak nook wes mëen irapnaat.

⁸ Pi irapna pötak ngönën wonörö saunaring wëanre wotpil sak wëan pöta songönte tekeri wes menak ngön ya yamëngkauta songönteta tekeri wes mampnaat.

⁹ Saunaring wëa pöta songönte eptakël tekeri wasëpnaat. Neen kön wi kosang nenewasën yaaurö pötakël tekeri wasëpnaat.

¹⁰ Ën wotpil sak wëa pöta songönte eptakël tekeri wasëpnaat. Ne nem yaat pet irak Pepa ngësë

sëen ar kaalak itnaangkën eëneët pötakël tekeri wasëpnaat.

¹¹ Ën ngön ya yamëngkauta songönte eptakël tekeri wasëpnaat. Anutuuk yangerakë kaöap Seten pi këlangön yaatak ulmëepënëak ngön ë pet irak wë pöl pit tapël elmëepnaat pötakël tekeri wasëpnaat.

¹² “Ngön kësang wiaap ök niamaatep peene tapëtakëer ar yok pangk ënëm naën eëneën sa.

¹³ Ngön këet tekeri yewesa pöta Pulö irëak ngön këeta songönte pet elniin ewat sënëet. Pël yeem pim könöokaan rëak nant neniapan. Pepa naëaan kat wiaul war wesak omën ënëm orööpnaatönta ök niapnaat.

¹⁴ Pi nem ngönre omnant wak ök yeniaan nem yayaat orööpnaat.

¹⁵ Pepa omën pout nemot. Pötaanök, ‘Pi nem ngönre omnant wak tekeri wes nimpnaat,’ pël niiaut.”

Yesu pi sak kaalak waisëpnaap

¹⁶ “Akun kot nent won sëen ar neen itnaangkan. Kaalak akun kot nent tapël won sëen waisën itaampunëet.”

¹⁷ Pël niaan ruurö tenimtok tenimënt neneren epël mëeaut. “Pi tol eënak epël ya? ‘Akun kot nent won sëen ar neen itnaangkan. Kaalak akun kot nent tapël won sëen waisën itaampunëet,’ pël yaap. Pël niak kaalak, ‘Pepa ngësë sumaat,’ pël yaap.

¹⁸ ‘Akun kot nent,’ pël ya pöt tol nenten ya? Tiar pöta songönten köpël yeë.”

¹⁹ Pël mëak ten Yesuun pëel menëak yaëen pimtok itenak epël yenia. “ ‘Akun kot nent won sëen ar

neen itnaangkan. Kaalak akun kot nent tapël won sëen waisën itaampunëët, ar nem pël niak pötaan pëël neanëak yeë ma?

²⁰ Ne yaap pan niamaan. Ar ingre ya ilak kaö panë anëët. Pël yaëën omën ngönën wonörö pit ërëpsawi ëëpnaat. Arim lupöt ya ngës ëënëët. Pël ëënëëtak pötak kaip tiin ërëpsawi koirënëët.

²¹ Öng namp pi ru wilëpënëak lel yailën këlangön kat wiipna akunet temanöm yesën ya ngës ëëpnaat. Pël ëën ruup oröön pöt ya ngës pöt won sëen rungaap oröa pötaan ya ërëpërëp kön wi yaë.

²² Pöta ök ar peene ya ngësring wë. Pël yeëetak ne kaalak arën itaangkën ënëmak ar ërëpsawiarung önëët. Pël ëën omën nampök arim ërëpsawi pöt wa ëp naalniipan.

²³ Akun pötak arök neen omën nentaan pëël nenëangan. Ne yaap pan niamaan. Ar nem yapintak Pepen omën nentaan manë pöt yok pangk nimpnaat.

²⁴ Ar ngaan omën nent önëëtaan nem yapintak kimang nemaanörö. Pötaanök kimang maan ningkën arim naë ërëpsawi kësang pan oröak wiaapnaat.”

Yesu pi yangerakë omën utpetat il wesa

²⁵ “Ne wet rëak arën watepang ngön niiaut. Ën ënëm pöt kaalak watepang neniangan. Nem Pepapë songönte tekeri wesak ök niamaat.

²⁶ Akun pötak arimtok nem yapintak Pepen kimang manëët. Nook arimëën kimang mema pöt neniaan yeë.

²⁷ Ar ne lup sant elnäak Pepa naëaan waisaup pöt kön wi kosang yenewes. Pötaan Pepak ar lup sant yaalni.

²⁸ Ne ngaan Peparang wakaim olëak pi moulmëak e yangerakë waisaup. Pël ëak peene wakaim olëak yanger sëp wesak kaalak Pepa ngësë sumaat.”

²⁹ Pël niaan ruurö ten epël yemak. “Peene pöt watepang neniaan, tekeri wesak ök yeniaan.

³⁰ Ten peene niin ëwat yes. Omnaröak pëlpël neniaan wiaan nim könöök war wesak yaaup. Ni omën poutön ëwatëp. Pötaanök ten peene ni Anutuu naëaan irëaup pöt kön wi kosang yewas.”

³¹ Pël maan Yesuuk kangiir epël yenia. “Yaap, peenök kön wi kosang yewas ma?

³² Kat wieë. Akun orööpnaat pël niak pöt yok oröa. Pël ëen ar repak arim kaatë sënëak noolëak sëen nemënt ömaat. Pël ëëmaatak nemënt won. Nem Pepap pi neering wë.

³³ Ar neering wëen arim naë mayaap oröak wiaapënëak niaut. Ar yangerak wë këlangön kat wiinëët. Pël ëënëëtak yangerakë omën utpetat nook il yemowas. Pël yaëen arim lupöt kosang sak ön.”

17

Yesu pim ruurö tiarimëen kaamök elniipënëak kimang mëä

¹ Yesu tenën pël niak we riak kutömweriil iteneë epël yema. “Pep, akunet yok oröa. Pötaanök nook nim yapin pingët tekeri wes mempaat, nuuk nim Ruup nem yapin pingët tekeri wes man.

² Nuuk omën nem naë wa neulëaurö wëwë kosangët koir mampëak ne yangerak omnaröa ngarangk wes neulëaup.

³ Wëwë kosangta songönte epël. Pit ni Anutu këep niin ëwat wë nim wes nemëaup, Yesu Kristo, neenta ëwat öpna pötak wëwë kosangët pitëm naë orö rëëpnaat.

⁴ Ne nim ya ngön neaan pöt mënak pet irumëak yeë. Pël yeem yangerak nim yapin pingët tekeri wes yemangk.

⁵ O Pep, ngaan kutömre yang naaröön wiaan ne nim naë wë kutöm ë rangiatring wakaimaut. Pötaanök kaalak peene ë rangi tapët nan.

⁶ “Ne yangerakë omën nim ne nenan pöröen nim songönte ök maimaut. Omën nimëen yaö wesak nem naë wa neulëa pörö nim ngönta ënëm yaë.

⁷ Pël ëak omën ne nenan pöt pout nim naëaanöt pöt pit ëwat yes.

⁸ Ngön pout ne nenan pöt nook pit mangkën yeö. Pël ëak ne nim naëaan waisan pöt pit ëwat sak nuuk ne wes nemëan pötenta kön wi kosang yewas.

⁹ Ne pitëmëen kimang yeniak. Omën ngönën wonöröaan won, omën nim ne nenan pöröaan kimang yeniak. Ni pit nimëen yaö wesaurö pötaanök.

¹⁰ Omën nim piporö tepërimorö. Nem eporö tepërimorö. Pit nem weëre kosangö pet yaalmëen nem yapin pingët orö yarë.

¹¹ Pit pöt yangerakë wëwëet om yal menak öpnaarö. Ën nem yangerakë wëwëet pet yair. Pël ëak ne nim naë waisumaan yeë. Pep, ni ngëëngkëp, nim weëre kosang nenan pötring nuuk ngarangk elmëem. Pël ëen muumöngk öpnaan. Pël ëak

tepërim lup kopëtemer sak wë pöl pitta tapël äak
öpnaat.

¹² Ne pitring wë nim weëre kosang nenan
pötring ngarangk elmëen muumöngk wakaimaut.
Ne ngarangk yaalmëen namp kö nasën. Nim
ngönëntak äan pöt kë rapënëak kopët namp kö
sëpënëak yaö äan pöpökëer kö sa.

¹³ Ne peene nim ngësë aprumëak yeë. Pötaanök
nem ërëpsawiet pitëm lupötë oröak ulöl sak wiaap-
naataan yangerak wë ök yeniak.

¹⁴ Ne nim ngönöt ök më pet irën omën ngönën
wonörö pit kööre tok yaalmë. Pöt ne omën ngönën
wonörö pitëm yaaul naën ök tapël pitta omën
ngönën wonörö pitëm yaaul naën. Pötaanök kööre
tok yaalmë.

¹⁵ Ne pit yangerakaan ömëak kimang neniaan.
Omën utpetapë moresiaan ent ë moulmëëmëak
kimang yeniak.

¹⁶ Ne omën ngönën wonörö pitëm yaaul naën, ök
tapël pitta omën ngönën wonörö pitëm yaaul naën.

¹⁷ Nim ngön këetak kom elmëen nimëen yaö sak
öpnaan. Nim ngön pöt këet.

¹⁸ Nuuk neen ya ngön neak yangerak omnaröa
ngësë wes nemëen pöl nook pit ya ngön mëak
omnaröa ngësë wes yemomë.

¹⁹ Nuuk pit ngön këetak kom elmëen nimëen
yaö sak öpënëak nook nem wëwëet pitëmëen yaö
yemowas.

²⁰ “Ne pitëmëen pëen kimang neniaan. Omën
pitëm ngön kat wiak neen kön wi kosang wasëpna
pöröaanta yeniak.

²¹ Ne omën eporö pourö lup kopëtemer sak öpna
pötaan kimang yeniak. Pep, ni neering wëen

nem niiring wë pöl pit tepërring öpënëak kimang yeniak. Pël één ngönën wonörö pit pöten itenak nuuk ne wes nemëën waisan pöt kön wi kosang wasëpënëak pötenta kimang yeniak.

²² Pit tepërim lup koptemer sak wë epël pitta tapël sak öpënëak ë rangiat nim ne nangkën pöt nook pit yemangk.

²³ Pit lup kopëtemer panë sak öpnaataan ni neering wëën ne pitring wë. Pël één omën ngönën wonörö pit pöten itenak nuuk ne wes nemëën waisan pöten kön wiak nuuk ne lup sant yaalnëën pöl pit lup sant yaalmë pötenta kön wiipnaat.

²⁴ Pep, omën nim ne nangkën pörö nem kutöm ë rangiat itaampnaan nem ömaarek ten pourö önëak kimang yeniak. Nem kutöm ë rangi pöt ni ngaanëer kutömre yang won wiaan ne lup sant elnëak nenaup.

²⁵ O Pep wotpilëp, omën ngönën wonörö pit niin köpël wëën nookëer niin ëwat wë. Ën omën nem naë wë eporö pit nuuk ne wes nemëën waisan pöten ëwat wë.

²⁶ Ne nim songönte tekeri wes menaut. Pël ëak tekeri wes meneim ömaat. Pël één ne lup sant yaalnëën pöl pitta tapël elmëën. Pël één ne pitring ömaan.”

18

*Yesu Kesemani wëën ngaaröak wali wa
(Matiu 26:47-56; Maak 14:43-50; Luk 22:47-53)*

¹ Yesu pi kimang ngön pet irak pim ruurö ten koirak i Kitron pömer olëak ëngk komuntakël Olip ya newer wieëa pörekë saut.

² Pörek sē wēen Yutas ngaaröen kup mowiip-naap pi Olip ngēs pöön ewatēp yak Yesure ruurö ten ngēs pöök kēt poutē pörek wa top ē yaaut yak.

³ Pörek sē wēen Yutas pi Rom nga naröere kiri ar yaaö kaöaröere Parisi ngönēn omnaröa naëaan polis narö koirak nga ē omnant wak es mangiak waisa.

⁴ Pël eēn Yesu pi omnant elmēēpna pötön ewat wëak kepöngk wiak naë sē epël pëël yema. “Aë, ar talëpön ap weseim?”

⁵ Pël maan epël yema. “Ten Yesu Nasaret kakaanëp koirënëak yewais.” Pël maan Yesuuk epël yema. “Ne tapöp.” Pël mëak itaangkën Yutas ngaaröen kup yemowiem pit pourö wëa.

⁶ Pël eēn pit pim, “Ne tapöp,” pël mëea pötaan kasngaë kan sē yangaak yengenti.

⁷ Pël eēn kaalak rangk pëël yema. “Aë, ar talëpön ap weseim?” Pël maan epël yema. “Yesu Nasaret kakaanëpön.”

⁸ Pël maan Yesuuk epël yema. “Ne tapöp niakat. Ar nemtën ap yewas pöt omën eporö om wes momëen sëp.”

⁹ Pi pim wet rëak Anutuun, “Omën nim ne nenan pörö namp ap naön,” pël mëea pöt kë rapënëak ngön pipët mëea.

¹⁰ Pël yemaan Saimon Pita pi öpwer wëaup yak yepatuukaan përeak kiri ar yaaö wotöököpë inëen ru namp yapinte Malkas pöp möak pim kat yaap-këep per olëa.

¹¹ Pël eēn Yesuuk Pitaan epël yema. “Öpwer kaalak yepatuuk më. Këlangön Pepak yenangk epot sëp newasngan.”

Pit Yesu wak Anasë naë sa

¹² Pël maan ngaaröere pitëm wotöököpre polisörö pit Yesu wali wak wii tëa.

¹³ Pël ëak pit pi wak wet rëak Anasë naë sa. Pöt Kaiapas pi akun pötak kiri ar yauröa wotöök wëaup Anasë koontup wak wëa.

¹⁴ Kaiapas pöp wetkaal Yuta omnaröen, “Omën pourö kö senganëen kopëtapök wel wiipna pöt ompyaut,” pël mëa pöp.

Pitaak Yesuun yak mowesa

(Matiu 26:69-70; Maak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Ten Saimon Pita pit Yesu wak yesën ënëm saut. Pël ëak kiri ar yaaö wotöököp pi neen ëwatëp yak nemënt Yesuu ënëm kiri ar yaaö wotöököpë ëmöökë öngpök ilëaut.

¹⁶ Ën Pita pi om ëm ngësöök taueëa. Pël ëen kiri ar yaaö wotöököpë ëwatëp nook kaalak ka tomök orö öng ëm kanëra ngarangk wëa pöpön mëak Pita koirak öngpök saut.

¹⁷ Pël ëen öng ëm kanëra ngarangk pöpök Pitaan epël yema. “Yesuu ruuröakaan namp ni koröp.” Pël maan Pitaak, “Ne won,” pël yema.

¹⁸ Pël mëak polisre inëen yaurö tomök ëp ëen es merak taueë mor yesa pöröa naë së es mor yes.

Kiri ar yaaö wotöököpök Yesuun pëel mëa

(Matiu 26:59-66; Maak 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Kiri ar yauröa wotöököpök Yesuun pim ruuröen pëel mëak omnaröen ngönën ök yamëa pötenta pëel mëa.

²⁰ Pëel maan kangiir epël mëa. “Ne omnaröa ëöetak ngön ök yamëaup. Yuta omnaröa ngönën

tupötëere ngönën tup kaöetak wa top äak wëen ök yamëëaup. Elëep naën.

²¹ Tol ëen neen pëel yenëaan? Nem ngön ök yamëëauröen pëel ma. Pit nem yamëëa pöt ëwat wëerek kat mowi.”

²² Pël yemaan polis namp pim naë taueëaupök Yesu mor kaë momöak epël mëëa. “Ni wotöököpön pil mangan.”

²³ Pël maan Yesuuk epël mëëa. “Ne ngön utpet yak pöt utpet pöt war wesak aan ten kat wiinaatep. Yaap yakap oröp ëënak pas yenemöön?”

²⁴ Pël maan pim moresiarë wii motëa pöt om ëaul ëaan Anasök wes momëën kiri ar yaaö wotöököp, Kaiapas, pim ngësë sa.

Pitaak kaalak Yesuun yak mowesa

(Matiu 26:71-75; Maak 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Saimon Pita pi es mor yesem tauaan piiring wëa pöröak epël yema. “Niinta pim ru namp koröpök.” Pël maan pi yak wesak, “Ne won,” pël yema.

²⁶ Pël maan kiri ar yaaö wotöököpë inëen ru namp Pitaë öp möak katëëp per olëa pöpë karipök epël yema. “Yaap, ne itaangkën Olip yaöök piiring wëen itenaut koröp.”

²⁷ Pël maan Pitaak epël yema. “Ne won.” Pël yemaan kokor namp ngön ya.

Pit Yesu wak Pailatë naë sa

(Matiu 27:1-2, 11-14; Maak 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Pit wangam kan röökëer Yesu Kaiapasë naëaan mësak Rom yang ngarangkëpë ka kaöetakë mësak yes. Pël äak pitëmënt pörö yang ngarangkëpë kaatak lup kewil ëëpanëak kakaati

neilan äa. Pöt tol äënak? Pit lup kewil äak pöt Anutuu mait elmëa akun ngëëngktak kaömp nanën äëpën sa pötaanök.

²⁹ Pël wesak om tomök tauaan Pailat pi pitëm naë së epël pëël yema. “Ar oröpmor äën omën epop ngön yaatak ulmëënak mësak yewais?”

³⁰ Pël maan pit epël yema. “Pi utpet naën äanëën ten pas mësak newaisën äan tapön.”

³¹ Pël maan Pailatök epël yema. “Arimtok mësak së ngön yaatak ulmëak arim ngön kosangta wieëaul elmëë.” Pël maan Yuta omnaröak epël yema. “Ar Rom omnarö arim ngön kosangtak tenim naë omën yamëngkautaan nga wia.”

³² Yuta omnarö pit pël yemaan ngaan Yesu pimtok pim këra yetaparak möön wel wiipnaat ngön pël mëëa pöt kë oröa.

³³ Pël maan Pailat pi kaalak kakaati ilë wë Yesuun ngön maan sëën epël mëëa. “Ni Yuta omnaröa omën omp aköp ma?”

³⁴ Maan Yesuuk epël mëëa. “Ngön pit nimtok kön wiak yaan ma omën naröak ök niaan yaan?”

³⁵ Pël maan Pailatök kangiiir epël mëëa. “E, ne Yuta omnamp ma? Nimtë omnaröere kiri ar yaaö kaöaröak nem naë mësak wais yanuulëëp. Ni tolël äaup?”

³⁶ Pël maan Yesuuk kangiiir epël mëëa. “Nem omnarö wa ngaöök yamëa pöt yangerakaan wonte. Pël äëëanëën nem ruuröak nga elmëën Yuta omnaröak ne neneön äan tapön. Nem omnarö wa ngaöök yamëa pöt yangerakaan wonte.”

³⁷ Pël maan Pailatök epël mëëa. “Än ni omën omp ak namp ma?” maan Yesuuk epël mëëa. “Nim

neen omp ak namp pël yenëaan pipët yaap. Ne ngön kēēt tekeri wasumëak yangerak wes nemëen nem ëlëpök newilaup. Pötaanök namp pi ngön kēeta ënëm ëepna pöp nem këm ngönte kat wiipnaap.”

³⁸ Pël maan Pailatök epël mëea. “Ngön kē pöt tol nent?”

*Pailatök Yesu këra yetaprak mööpënëak mëea
(Matu 27:15-31; Maak 15:6-20; Luk 23:13-25)*

Pël mëak kaalak tomökël orö epël yema. “Nem piin nga elmëema utpet nent pim naëlaan nokoirën.

³⁹ Arim yeë pöl ne Anutuu mait elmëa ngëengk akunetak omën namp wii kaatakaan öpënëak wes nimë yeë. Pötaanök ne ar Yuta omnaröa omën omp aköp wes nimëen sëpën ma?”

⁴⁰ Pël maan pit ngön ë olëak epël yema. “Pipmor won. Ni Parapasökëer wes nimë,” pël yema. Parapas pöp pi omnarö mënak pitëmot kain yewaup.

19

¹ Pailatök pim ngaaröen maan Yesu pol koröp wapötringöök momöa.

² Pël ëak ngaaröak ökre was mëak wii këmampön ulte ket ëak kepönöök mowaëak ngaaröa ulpëen köp möa namp wa momëa.

³ Pël elmëak naë së epël mëea. “Yowe, Yuta omnaröa omën omp aköp,” pël mëak mor kaë momöa.

⁴ Pël yaëen Pailat pi kakaatiaan orö Yuta omnaröen epël yema. “Iteneë. Ne piikaan nga elmëema utpet nent nokoirën. Pötaan arimëntta ëwat sënëak wes yanimë.”

⁵ Pël mëak Yesu pi këmampön ulre ulpëen pötring mësak tomök orö ulmëak epël yema. “Omën epopön iteneë.”

⁶ Pël maan kiri ar yaaö kaöaröere polisörö iteneë ëlak wiak epël yema. “Këra yetaparak möön wel wiip. Këra yetaparak möön wel wiip.” Pël yemaan Pailat pi epël yema. “Piikaan nga elmëema utpet nent nokoirën. Pötaanök arimtok wak këra yetaparak momöeë.”

⁷ Pël maan Yuta omnaröak epël yema. “Pimtok pimtën, ‘Ne Anutuu Ruup,’ pël yamëem Anutuu yapinte wa ngep yaë. Pötaanök tenim ngön kosangtak, ‘Pi wel wiip,’ pël ya.”

⁸ Pël yemaan Pailat pi ngön pöt kat wiak kas pan ëa.

⁹ Pël ëak kaalak Yesu mësak pim ka kaöeta kakaati ilë epël mëëa. “Ni tarëkaan oröaup?” Pël maan Yesuuk kangiiir nemaan ëa.

¹⁰ Pël ëën Pailatök epël mëëa. “Töl ëënak neen ngön nenëaan yaën? Ne wil niulëëmaare këra yetaparak nimööma poutë weëre kosangët pangk ëaap. Ni pöten köpël ma?”

¹¹ Pël maan Yesuuk kangiiir epël mëëa. “Anutuuk weëre kosang naningkën ëanëën neen ngep ëak nenëaan ëan tapön. Pötaanök omën ne newak nim ngësë wes nemëa pöpë saunetak nimët il yewas.”

¹² Pël maan Pailat pi ngön pöt kat wiak wes momëepënëak yemaan Yuta omnaröak ngön ëak epël yema. “Ni omën pipmor wes mëëmë pöt Rom omën omp ak kaöap Sisa ngöntre kar naalmëën ëëmëët. Omën namp pi pimtok pimtën omën omp aköp apna pöp pi Sisa piin kööre tok elmëëpnaat.”

¹³ Pël maan Pailat pi ngön pöt kat wiak Yesu

mesak tomököl orö ngön ë pet yaira urtak wel aisëa. Ur pöta yapinte Kël Purpurwer. Pöwer Yuta ngöntak Kapata pël yamëëa.

14 Akun pöt Anutuu mait elmëa akun ngëëngktakëen omnant wa kön yaaö këttaq yak këtëp luqtak wëen Pailatök Yuta omnaröen epël yema. “Arim omën omp aköpön iteneë.”

15 Pël maan pit ngön ëak epël yema. “Pi wel wiip, wel wiip. Këra yetapraq möön wel wiip.” Pël maan Pailatök epël yema. “E, arim omën omp aköp këra yetapraq möömëak yak ma?” Pël maan kiri ar yaaö kaöaröak epël yema. “Ten omën omp ak munt nampta won, Sisa kopëtap.”

16 Pël maan Pailat pi ngön pöt kat wiak Yesu këra yetapraq mööpënëak ngaaröa naë wes yemomë.

Yesu këra yetapraq möa

(Matü 27:32-44; Maak 15:21-32; Luk 23:26-43)

17 Ngaarö pit Yesu pimtë këra yetapër menak waalën kakaan mesak yang lup nenta yapinte Kepön Kos, Yuta ngöntak Kolkota, pörekë yes.

18 Pörek së Yesu këra yetapraq mö yemoulmë. Yesu tekraq, ën omën naar, namp we naöök ë yaulmë.

19 Pël ëen Pailatök ngön nent epël retëng ëak këra yetapraq wi yaulmë. “Yesu, Nasaret kakaanëp, Yuta omnaröa omën omp aköp.”

20 Yesu yetapraq möa yang lup pöt Yerusalem kak naë yak Yuta omnarö kamtaöök kaal wak yeem sangk kel yeëa. Retëng pöt Pailatök Yuta ngöntakre Rom ngöntakre Krik ngöntak poutë wi ulmëaut.

21 Pël eën Yuta omnaröa kiri ar yaaö kaöaröak Pailatën epël yema. “Ni, ‘Yuta omnaröa omën omp aköp,’ pël retëng eënganëp. Epël ë. ‘Puuk, “Ne Yuta omnaröa omën omp aköp,” pël yaaupok,’ pël retëng ë.”

22 Pël maan Pailatök epël yema. “Yok retëng eänrek epël wiaap,” pël yema.

23 Ngaarö pit Yesu yetaparak mö ulmäak pim ulpëenre poë koröpöt kom ëak kong nent wesak neenemot ëa. Pël ëak pit pim ulpëen waliip omnaröa ket yeem ilak korir namëenëp wa.

24 Pël ëak pit neneren epël ök mëea. “Tiar epop kelinganëp. Om ngasamtak wiak talëpök öpën pöten itaampa.” Pit pël eën ngönëntak epël ëa pöt kë oröa.

“Pit nem ulpëenre poë koröpöt kom ëak wak ngasamtak wiak talëpök nem ulpëen waliip öpën pöten itena.” Pël wia pötak ngaarö pit pël ëa.

25 Yesuu këra yetapra ingtak öng epël ëak taueëa. Yesu ëlëpre ëlëpë nangapre Maria, Klopasë öngöpre Maria Matala kakaanëp pël ëak taueëa.

26 Pël eën Yesu pi itaangkën pim ëlëpre ne pim ru kent yaaup, tenip pim naë tauaan ëlëpön epël yema. “Ma, epop nim ruup.”

27 Pël mëak neen epël yenëa. “Epop nim ëlëp.” Pël neaan akun pötak ne Maria mësak nem kaatak së ulmäak ngarangk elmëeimaut.

Yesu wel wia

(Matiu 27:45-56; Maak 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Pël mëak Yesu pi pim yaat pet yair pël kön wiak ngönëntak wia pöt kë rapënëak epël ya. “Ne iiten yaë.”

29 Pël yaan pit i kaö kel newer wak wain i som kep nent peö äak wieëa pötak wariak këkalëp naö yapinte isop pöök wa tëak këmtak yemowas.

30 Pël ëën Yesu i pöt nak epël ya. “Yok pet yair.” Pël äak kepönö töak ngemaan pim könöp oröön wel yawi.

Nga omën nampök Yesuu kalapmorök ingëp we-sira

31 Anutuu mait elmëa akun ngëëngktakëën Yuta omnarö pit omnant wa kön yeëa. Pötaanök pit omën sokur akun ngëëngktak këra yetaprak möaurö ngaarëk utaapnaaten kaaö ëën së Pailatën epël mëëa. “Ten yok pangk së ing kilöt rë moutak sokur ent ë wiin ma?”

32 Pël maan Pailatök ngaarö wes mëën së omën Yesuu naë möa pöaarë ing kiltepar rë yemout.

33 Pël äak Yesuun itaangkën pi yok wel wia ëën ing kiltepar nemoraan yaë.

34 Pël äautak nga omën kopët nampök ingëper kalapmorök wesirën iire ëröt yaarö.

35 Omën pöt yaëën itenaup nook arta kön wi kosang wasënëak ngön yaap ök yeniak. Ne ëwat wë ngön yaap yeniak. Pötaanök ar kön wi kosang wasën.

36 Ngönëntak epël wia pöt kë rapënëak oröa. “Pit pim kos naö mö narëëpan.”

37 Ën ngönëntak ngön munt nent epël ëa. “Omnaröak pitëm ingëp moëa pöpön itaampnaan.”

Yesu weera

(Matiu 27:57-61; Maak 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Yesu wel wiin Arimatia kakaan omën namp Yosep ngaan Yesuu ru sak wakaimaupök Yuta

omën kaöaröen kas ëen ëlëep wëaupök Pailatë naë së Yesuu sokur ent ëëpënëak ök mëëa. Pël ëen Pailat pi kuure mak maan së sokur ent ëa.

³⁹ Pël ëen Nikotimas ngaan röök nentak Yesuu naë sa pöp pi kolap köp nga kamp yaaö kep nent pim könömët 45 kilokram pöta ökök wak sa.

⁴⁰ Pël ëen piarip Yuta omnaröa welarö weerëpënëak yaaul kolap köp nga kamp yaaö pöt wa momëak poë koröpöök kör koëa.

⁴¹ Yesuu yetaprak möa yang lup pöta nokoliil ngës naö wieëa. Ngës pöök omën sokut wak së wiipënëak yaö ëa kël öngöp naö wieëa. Pö omën namp nawiinö.

⁴² Pöt Anutuu mait elmëa akun ngëëngktakëen Yuta omnarö pit omnant kön yaëen kël öngöp pö naë wiaan yak piarip Yesuu sokur wak së weera.

20

*Yesu weletakaan wal ëa
(Matiu 28:1-8; Maak 16:1-8; Luk 24:1-12)*

¹ Santeetak röökëer Maria Matala kakaanëp koutaring omën yangaöökë sa. Pël ëak së itaangkën kël ur wari ulmëaumpel wa olaan kan të wieëa.

² Pël ëen pi itenak pöömpö wais ten Saimon Pitaë naë oröak epël yenia. “Pit tiarim omp aköp wak së tarëk wia wes? Ten köpël.”

³ Pël niaan ten Pita kaatakaan oröak omën yangaöökë saut.

⁴ Pël ëak kan kourak yesem nook Pita ënëm rë moolëak ne wet rëak omën yangaöök së oröaut.

⁵ Pël ëak ne öngpök neilaan. Om tok ori öngpök itaangkën Yesuu poë koröp pëenö wieëa.

⁶ Pël äak wëen Saimon Pita pi nem ënëm wais omën yangaöökë öngpök së itaangkën poë koröpö wieëa.

⁷ Pël ëen itaangkën poë koröp Yesuu kepönöök kör koëauta wieëa. Pö muntaöring erën äak wi naön. Ponspons ëau pëlëer wieëa.

⁸ Pël ëen wet rëak së oröaup nookta öngpök së itenak kön wi kosang wesaut.

⁹ Pël ëa akun pötak Anutuuk ngönëntak, “Pi wele-takaan wal ëëpnaap,” pël ëa pöt kön nawiin ëaut.

¹⁰ Pël äak tenip kaalak kakël saut.

*Yesu pi Maria Matala kakaanëp ëö pet elmëa
(Matiu 28:9-10; Maak 16:9-11)*

¹¹ Maria pi omën yangaöök om wë ing aim wiak kël öngöpöök tok oriak itena.

¹² Pël äak itaangkën ensel naar ulpëen kölamaar mëeauwaar kël öngöpöökë kakaati Yesuu urtak, namp ingesiarë urtak namp kepönöökë urtak äak wel aisaëëa.

¹³ Pël ëëëaurekaan epël mëëa. “Öng epop, ni tol ëënak ing yaan?” Pël maan epël mëëa. “Omnaröak nem Aköpë sokur wa pi nerek wia. Ën ngaöl yeëep pit korak tarëk wia wes? Ne pöten köpël.”

¹⁴ Pël mëak kaip ti itaangkën Yesu taueëa. Pël ëen Maria pi itenak, “Epop Yesu,” pël newasën ëa.

¹⁵ Pël ëen Yesuuk epël mëëa. “Öng epop, ni tol ëënak ing yaan? Talëpön ap yewasën?” Pël maan Maria pi ngës pöökë pepapök ya wesak epël mëëa. “Kaöap, nuuk pim sokur wak së nerek wiaup pöt wiaurekën ök nea. Pël ëen ne së ömaan.”

16 Maan Yesuuk epël mëëa. “Maria.” Pël maan Maria pi kaip tiak Yuta ngöntak, “Raponai,” pël mëëa, pöt tiarim ngöntak, Rë yanuulaup.

17 Pël maan Yesuuk epël mëëa. “Ni ne wali neöngan. Ne nem Pepapë ngësë nawisën wë. Pël äaarek ni së nem karuröen epël ök mam. ‘Ne Anutu nem Pepapë ngësë isumaap. Nem Pep pöp arim Pepap. Ën nem Anutu pöp tapël arim Anutu.’ ”

18 Pël maan Maria Matala kakaanëp pi wais ten Yesuu ruuröen epël yenia. “Ne omp aköpön itenaut.” Pël niak Yesu ngön piin mëëa pöt tenën ök niiaut.

Yesu pim ruurö öö pet elmëa

(Matiu 28:16-20; Maak 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 Yesuu ruurö ten Sante rö kan Yuta omnaröen kas ëen ka kan wari ulmëak kakaati wëen Yesu pi wais tenim tektrak tauëë epël yenia. “Arim naë mayaap wiaap.”

20 Pël niak pim kalapre morre pöt pet elniin piin itenak ya kë saut.

21 Pël yaëen Yesuuk kaalak epël yenia. “Arim naë mayaap wiaap. Pepak ne wes nemëen waisaut, nook tapël ar wes yanimë.”

22 Pi pël niak pul mën nimëak epël yenia. “Ar Ngëengk Pulö weë.

23 Pël ëak omnaröa saunat kërë moolaan won sëpnaat. Ën nemokërëen ëen pöt om wiaapnaat.”

Yesuuk Tomas öö pet elmëa

24 Yesu ten pim ru pöröen öö pet elnia akun pötak tenim kar namp yapinte Tomas yapin nent Ruprup Ëak Wilaup, pi won.

²⁵ Pël een tenök piin epël ök määaut. “Ten Aköpön itenaut.” Pël maan Tomas pi epël yenia. “Nemtok nem itöörarök pim moresiarë wap sēēteparēn itaampööre mor wotööring morö itaampööre en kalapmorök ingöp äa seltak mores wesir itaampö pël naen eëma pöt yaap newasngan.”

²⁶ Wē sant nent won sēēn Santeetak Yesuu rurö ten Tomasring kaalak kakaati wa top äak ka kan wari ulmäak wēēn Yesu pi kaalak wais tenim tekarak taueē epël yenia. “Arim naē mayaap wiaap.”

²⁷ Pël niak Tomasēn epël yema. “Nim mor wotö nem moresi wiak itan. Pël äak mores nem kalapmorök ingöp äa seltak wesir. Pël äak kön selap eēnganöp kön wi kosang newasum.”

²⁸ Pël maan Tomasök epël yema. “Ni nem Aköp. Ni nem Anutu.”

²⁹ Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni neen itenakök kön wi kosang yenewasēn ma? Omēn neen itnaangkēnörök kön wi kosang newasēpna pörö erēpērēp eēpnaarö.”

Son pim pep epwer retēng äauta songönte

³⁰ Yesu pi tenim itöök retēng selap pan imaut. Pël äa pöt ne pout pep epweri retēng naen.

³¹ Ne pi Anutuu Yaö Määaup, Kristo, Anutuu Ruup pöt ar kön wi kosang weseimeē pim naēaan wēwē kosangēt koirēnēek yak kopēt eptepar retēng yeē.

21

Ru 7 pörö i kaöök wēēn Yesu eö pet elmäa

1 Wë akun nentak Yesuu ruurö Taipirias i kaöök së wëen Yesu tenim naë oröa. Ten ru eporö,

2 Saimon Pitaare Tomas yapin nent Ruprup Ëak Wilaup, Nataniel Kena kak Kalili yangeraakaanëpre Sepeti pim ruaarre ten Yesuu ru munt naar pël ëak wëen oröa.

3 Wë Saimon Pita pi epël yenia. “Ne i kaöök imën nga ë sumaan.” Pël niaan ten epël mëëaut. “Tiar pourö sëpenaan.” Pël mëak tenta wangaöök ilëak ten pourö së röök pötak animaö namp naön äaut.

4 Ten i kaöök së wëen ëwa tëak kët mapënëak yaëen itaangkën Yesu pi i pisöök taueëa. Pël ëen ten itenak piin Yesu pël newasën äaut.

5 Pël yaëen Yesuuk epël yenia. “Nem ruurö ar imën namp koran wesetak?” Pël niaan ten epël mëëaut. “Won pan.”

6 Pël maan pi epël yenia. “Ar wangaöökë ë yaap-këelöök olaë. Pël ëak narö korönëen.” Pel niaan ten iirëep kaöökë öngpök olaan imënörö kësang pan ilëak peö ëak wëen werunëak poprak äaut.

7 Pël ëen nook Pitaan epël mëëaut. “Ëngkop Omp Aköppe.” Pël maan Saimon Pita pim ulpëenëp përe wiak ya yamëngkem wëaurekaan Omp Aköpë yapinte kat wiak ulpëenëp wa mëak i kaöök sörok yoola.

8 Pël yaëen ten wangaöökë ngaarëk së imën iirëep weru wiaut. Pöt i pisö wali won, kot nent temanön, 100 mita pöta ök.

9 I pisöök së el ulmëak itaangkën es newes meraan imënre kaömp nant ar ëëëa.

10 Pël ëen Yesuuk epël yenia. “Ar arim imën peene wan pöröakaan narö wak waiseë.”

11 Pël niaan Saimon Pita pi wangaöökë ngaarëk is iirëep weru i pisöökël yawi. Pël ëak itaangken imënörö peö pan ëëëa. Pitëm saareet 153 pöt selap pan iirëep ilëpna saltak nailën ëaut.

12 Pël ëaan Yesuuk ten së kaömp nën yenia. Pël ëën ten pourö, “Epop Omp Aköp,” pël wesak tenëkaan nampök Yesuun, “Ni talëp?” pël nemaan ëaut.

13 Pël ëën Yesuuk wais kaömpöt kom ë ninak imënöröeta tapël yaë.

14 Yesu pi weletakaan wal ë wë tenim naë orö nirëën nentepar nent ëa pöt pipët.

Yesuuk Pitaan sëpsëpörö ngarangk ëëpna pötaan akun nentepar nent ök mëëa

15 Ten kaömp na pet irak Yesuuk Saimon Pitaan epël yema. “Saimon, Sonë ruup, nim neen lup sant yaalnëën pöt eporöaat il yemowasën ma won?” Pël maan Pitaak epël yema. “Omp Aköp, yaap ni ëwat wëën. Ne lup sant yaalni.” Pël maan Yesuuk kangiiir epël yema. “Ni nem sëpsëp ruurö ngarangk ëëim öm.”

16 Pël mëak Yesuuk kaalak akun nentak epël yema. “Saimon, Sonë ruup, ni neen lup sant yaalnëën ma?” Maan Pitaak epël yema. “Aköp, yaap ni ëwat wëën. Ne lup sant yaalni.” Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni nem sëpsëpörö ngarangk ëëim öm.”

17 Pël mëak kaalak akun munt nentak epël yema. “Saimon, Sonë ruup, ni neen lup sant yaalnëën ma?” Pël maan Pita pi Yesu pim akun nentepar nent, “Ni neen lup sant yaalnëën ma?” pëël mëëa pötaan ya ngës ëak epël yema. “Aköp, ni omën poutön ëwat yaaup. Nem niin lup sant yaalni

pötenta ewat wëen.” Pël maan Yesuuk epël yema. “Ni nem sêpsêporö ngarangk ëeim öm.

¹⁸ Ne yaap pan niamaan. Ni ngaan ulwas wë kan nim kent kön wiautëel sumëak nimtok nim yepatu urak seimaup. Wë ulöp sumë pötak nim moresiar elmëak wëen maim nampök wii nitëak nim kaaö ëëmë pöl mës nuwak sêpnaat.”

¹⁹ Yesu pi ngön pipët Pitaë wel wiipna akunetak Anutuu yapinte wak isêpnaat pötakëlök mëëa. Pël mëak kaalak epël yema. “Nem ënëm ëëm.”

Yesuu ru kent yaaup, Son, pim ngönte

²⁰ Yesure Pita piarip yesem Pita pi kaip ti itaangkën ne piarpim ënëm yesan. Ne ngaan kaömp naö akunetak Yesuu naë wel aisëëë piin epël mëëaut. “Aköp, talëpök niin kup mowiipën?”

²¹ Pël ëen Pitaak neen itenak Yesuun nemëen epël yema. “Omp epop tolël ëëpën?”

²² Pël maan Yesuuk kangiir epël yema. “Nem kentöök pi om wëen ne kaalak waisuma pöt nemtëët. Ën ni nem ënëm ëëm.”

²³ Pël maan pit repak sê pitëm karuröen epël mëëa. “Omën pöp wel nawiin ëëpën ya,” pël mëëa. Pël ëaap Yesu pi pöt, wel nawiin ëëma pöten ne-maan. Pi om epël mëëa. “Nem kentöök pi om wëen ne kaalak waisuma pöt nemtëët.”

²⁴ Yesu pi neenök ngön pipot ëa. Ne tapöpök ngön epot retëng ë yaningk. Epot pout yaapöt. Nem karuröeta nem epotön yaap ya pël yewas.

²⁵ Yesu ya ke nentere nent mëneimaut kësang wiaap. Ne kön wiin pöt pout pepatë wiipena pöt selap pan ëëpnaat.

NGÖNËN PEPEWER
The New Testament in the Weri Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Weri long Niugini

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Weri

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

ec1ac06d-1c8c-5be3-8326-dcf0ceacd4c2